

Yrityksen elinkaari ja osakeyhtiön purkaminen. Case: Selvitystilame- nettely

Janniina Hämäläinen

2019 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Yrityksen elinkaari ja osakeyhtiön
purkaminen. Case: Selvitystilamenettely**

Janniina Hämäläinen
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Syyskuu, 2019

Janniina Hämäläinen

Yrityksen elinkaari ja osakeyhtiön purkaminen. Case: Selvitystilamenettely

Vuosi 2019 Sivumäärä 46

Opinnäytetyön tavoitteena oli avustaa case-yrityksen yritystoiminnan lopettamisessa eli purkaa olemassa oleva osakeyhtiö. Samalla käsitellen yleistä tietämystä yritystoiminnan lopettamisen eri menetelmistä. Yrityksiä perustetaan ja rekisteröidään, mutta myös puretaan, siksi aihe on ajankohtainen.

Case-osakeyhtiön toiminta oli lakannut muutamia vuosia sitten ja osakkaat olivat tulleet yhteiseen päätökseen lopettaa yrityksen toiminta ja purkaa yritys. Yhtiön omistajat eivät kuitenkaan osanneet päättää kuinka purkaminen toteutettaisiin, joten mahdollisuuksien kokonaisvaltainen miettiminen oli todella tärkeä osa purkamista aloittaessa. Oikean purkamistavan löytäminen juuri omalle yritykselle sopivaksi voi olla haastavaa ja raskasta. Ongelmaa lähdettiin avaamaan yritystoiminnan elinkaaren alkuvaiheista aina yritystoiminnan loppuvaiheisiin, jolloin tulee olennaiseksi miettiä, kuinka liiketoiminta tulisi lopettaa.

Tutkimuksen tärkeimmät lähteet olivat osakeyhtiölaki ja yritystoiminnasta kertova kirjallisuus. Tukena työssä käytettiin myös tutkimuksia yritystoiminnan lopettamisen syistä ja keinoista sekä tilastoja lopettaneiden yritysten määrästä.

Yritystoiminnan lopettamisen eri menetelmien vertailun jälkeen päädyttiin purkamaan yritys selvitysmenettelyn avulla. Asiaa ajettiin eteenpäin, mutta menettely jäi kesken yhtiöstä riippumattomista syistä. Yritystoiminnan lopettamisen eri menetelmiä tarkasteltiin uudestaan ja nyt valittu menetelmä oli yrityksen määrääminen selvitystilaan rekisteriviranomaisen määräyksestä. Asian käsittely jäi vielä kesken, kun hakemuksen käsittelyssä ylitettiin annettu määräaika.

Yritystoiminnan lopettamisen eri keinoista pitäisi olla enemmän tietoa yritystoiminnan aloitaneilla. Tutkimuksen perusteella myös asenteita yritystoiminnan lopettamisesta Suomessa pitäisi muuttaa positiivisempaan suuntaan, koska lopettaminen ei ole aina negatiivinen asia.

Asiasanat: Yrityksen elinkaari, Liiketoiminnan lopettaminen, Yrittäjyys

Janniina Hämäläinen

Lifecycle and business closure methods. Case: Liquidation procedure

Year	2019	Pages	46
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to assist in the termination of the case company's business operation and help with the entrepreneurial exit process. At the same time, addressing the general knowledge of businesses life cycle and the different methods of a business closure. The subject of business closure and exits is always of current interest, as companies are being established and registered, but are also being closed down.

The case company which in this thesis was a limited liability company had closed its business a few years ago and the shareholders had come to a joint decision to close down the company and start the entrepreneurial exit process. However, the owners of the company did not know how to proceed with the closure, so exploring the possibilities of the different business closure methods was a very important part of the exit process. Finding the right exit method for your business can be challenging and difficult. In this study, the problem was addressed from the early stages of the business life cycle to the end stages, when it becomes essential to think about how to close down the business.

The main sources of the study were the Finnish Companies Act and business literature. This study of business exits was supported by surveys on the causes and means of business closures and also use of statistics on the number of business closures. After a comparison of the different methods of business exits, it was decided to close down the company by means of a liquidation procedure. The exit process was pursued, but the process was terminated for reasons beyond the control of the company. Then the business closure methods were re-examined, and the method chosen this time was the liquidation of the company by order of the registration authority. The proceedings were still pending when the deadline for processing the application was exceeded and the case is still open.

There should be more information on the different means and methods to close down a business. The study also suggests that attitudes towards business exits in Finland should be changed in a more positive direction, since business closure is not always a negative thing.

Keywords: Business life cycle, Business closure, Entrepreneurial

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Tavoitteet, menetelmät ja rajaus	8
3	Yritystoiminnan lähtökohdat.....	9
3.1	Päätös yritystoiminnan aloittamisesta	9
3.2	Yritysmuodon valinta	11
3.2.1	Kevytyrittäjäyys.....	12
3.2.2	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	12
3.2.3	Avoin yhtiö	13
3.2.4	Kommandiittiyhtiö.....	13
3.2.5	Osakeyhtiö.....	14
3.2.6	Osuuskunta	15
3.3	Yrityksen perustamistoimet	19
3.3.1	Osakeyhtiön perustamisen vaiheet.....	20
3.4	Osakeyhtiön toiminnalliset vuodet	21
3.4.1	Vakuutukset	21
3.4.2	Talous	22
3.4.3	Kirjanpito	22
3.4.4	Henkilöstö	23
3.4.5	Markkinointi	23
3.4.6	Sukupolvenvaihdos	24
3.4.7	Liiketoimintakielto	24
3.4.8	Yhtiö- ja yritysmuodon muuttaminen.....	24
4	Tutkimus yritystoiminnan lopettamisesta.....	25
5	Oikean lopettamismenetelmän valinta.....	26
5.1	Yrityssaneeraus.....	26
5.2	Konkurssi	27
5.3	Sulautuminen	28
5.4	Jakautuminen.....	30
5.5	Selvitysmenettely	31
5.5.1	Vapaaehtoinen	32
5.5.2	Määrätty	32
5.6	Rekisteristä poistaminen	33
6	Menetelmä; Selvitystila (Case)	37
6.1	Lähtökohdat (Yhtiö)	37
6.2	Menetelmän valinnan perustelut.....	37
6.3	Käytännön toteutus ja vaiheet	37

7	Case-yrityksen määrätty selvitysmenettely	38
7.1	Käsittely	38
7.2	Päätös jatkaa selvitystilaa	39
8	Johtopäätökset ja pohdinnat	39

1 Johdanto

Kun puhutaan yritystoiminnan lopettamisesta, monelle tulee ensimmäisenä mieleen konkurssi eli yrityksen velkaantuneisuudesta johtuva liiketoiminnan loppuminen. Käsitteenä konkurssi on tuttu ja siitä usein osataan kysyttäessä kertoa jotain. Mutta miten on asia, kun puhutaan muista yritystoiminnan lopettamisen keinoista? Tiedämmekö tarpeeksi muodostaaksemme oikeanlaisen mielikuvan?

Konkurssi on yritystoiminnasta tietämättömien sekä yritystoiminnassa mukana olevien eri tahojen näkökulmasta usein huono asia. Ihmiset, jotka ovat olleet osallisena konkurssiin johtaneissa toiminnassa oli heidän asemansa organisaatiossa mikä tahansa tai vain työntekijän roolissa, joutuvat he negatiivisen huomion kohteeksi, koska he eivät ole osanneet pitää taloutaan kunnossa. Yritystoiminnan lopettaminen ei kuitenkaan aina ole pelkästään huono asia.

Yritystoiminnan lakkaaminen sellaisena kuin se on alun perin ollut ja tarkoitettu olemaan, on väistämätön osa yritystoiminnan elinkaarta. Moni yritys on kulkenut elinkaarensa loppuun jo ensimmäisenä toimintavuotenaan ja joka toinen yritys lopettaa toimintansa viiden vuoden sisällä perustamisesta (Keitele 2008, 53). Tarkastellessa Tilastokeskuksen (2019) tietoja lopettaneista yrityksistä 4. neljännekseltä vuodelta 2018, yritystoiminnan lopettaneita yrityksiä oli yhteensä loka-joulukuussa 6 171 ja näistä lopettaneista yrityksistä 53 prosenttia oli luonnollisia henkilöitä eli liikkeen- tai ammatinharjoittajayrityksiä ja 36 prosenttia osakeyhtiöitä. Yritystoiminnan lopettaneita yrityksiä vuonna 2018 on ollut yhteensä noin 20 243. Patentti- ja rekisterihallituksen (14.3.2019) ylläpitämän kaupparekisterin rekisteröidyt ja käsitellyt asiat tilaston mukaan vuonna 2018 lakanneita yrityksiä ja yhteisöjä oli 15 763 sekä poistettuja yrityksiä ja yhteisöjä 20 005.

Suomessa on kuitenkin monia yrityksiä, joiden takana toimivat tahot eivät halua kokea imagoonsa kohdistuvaa epäilyä toiminnan päättyessä. Eikä toiminnan lopettaminen vaadi varallisuuden vähyydestä johtuvia toimenpiteitä, kuten esimerkiksi konkurssi tai yrityssaneeraus. Yrityksiä, joilla on vielä omaa pääomaa ja halua tehdä jotakin sen hyväksi, että saisivat asiat järjestykseen ennen mahdollisia uusia yritystoimia. Poikkeuksena tähän yritystoiminnan "kuolevuus"-sääntöön ovat isot yritykset ja konsernit, joilla riittää puhtia jatkaa monien vuosikymmenienkin jälkeen toimintaansa uudistaen ajan sitä vaatiessa. Esimerkkinä voidaan mieltä, vaikka Nokiaa tai Fiskarsia, joiden toiminta kattaa laajan alueen eri toimialoja.

Mitä siis tehdä, kun yhtiö haluaa oma-aloitteisesti lopettaa toimintansa oikein ja lainmukaisesti?

Purkamisen eri keinoja on muutamia, mutta keinoista mitään tietämätön joutuu etsimään ja kyselemään tietoja todella pitkään ja hartaasti. Usein löytyy tiedon murunen sieltä ja toinen täältä, mutta asiakokonaisuus kuitenkin jää usein vaillinaiseksi, koska tietoa aiheesta ei ole

tarpeeksi tarjolla. Esimerkiksi tämän työn keskeisintä lopettamisen keinoa etsiessäni, monesti törmäsin ainoastaan pelkkään käsitteeseen selvitysmenettelystä, joka ei kerro asian käytännöllisestä kulusta mitään.

Yritystoiminnan lopettamisesta ja yhtiön purkamisesta tulisi löytyä tarpeeksi kattavat tiedot yhdestä tiedonlähteestä, jotta tavallisimmankin lopettavan pk-yrityksen takana toimivat henkilöt sekä osaisivat, että ymmärtäisivät käytänteet. Myös tietoisuuden lisääminen yhtiön purkamisen koukeroista voisi auttaa harkitsemaan yrityksen perustusvaiheessa kannattavuutta paremmin.

2 Tavoitteet, menetelmät ja rajaus

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia osakeyhtiön purkamisen eri keinoja. Tutkimusongelma on oikean keinon löytäminen. Lähtökohtana on halukkuus omistajien puolelta lähtevästä toimesta lopettaa yritystoiminta. Samalla käydään läpi myös yleisesti yritystoiminnan elinkaarta, joka määrää toiminnan suunnan.

Opinnäytetyön empiirisen osan tavoitteena on avustaa case-yrityksen yritystoiminnan lopettamisessa eli purkaa olemassa oleva osakeyhtiö selvitysmenettelyn kautta. Kyseessä on siis yksittäisen tapauksen tapaustutkimus. Työ on toteutettu enemmän kvalitatiivisena kuin kvantitatiivisena tutkimuksena, mutta laadullisen tutkimuksen lisäksi työssä on myös määrällisen tutkimuksen piirteitä. Case-tutkimus onkin usein sekoitus molempia menetelmiä. Mitään varsinaisia haastatteluja tai kyselyjä ei ole työn aikana tehty, joten tutkimus on enemmän teoreettinen. Tutkimuksen toteuttamisessa primäärisenä aineistona toimi olemassa oleva tieto case-yrityksestä, jonka perusteella ensisijaiseksi oikeuslähteeksi valittiin osakeyhtiölaki sekä viitekehystä tukemaan muita yritystoimintaan liittyviä lakeja. Sekundäärisenä aineistona käytettiin tutkimusta syventämään yritystoiminnan kirjallisuutta ja tilastotietoja. (Kananen 2013, 9.)

Purettavan osakeyhtiön toiminta on lakannut muutamia vuosia sitten ja osakkaat ovat tulleet yhteiseen päätökseen lopettaa yrityksen toiminta ja purkaa yritys. Yhtiön omistajat eivät kuitenkaan osanneet päättää kuinka purkamisen toteutettaisiin, joten mahdollisuuksien kokonaisvaltainen miettiminen on todella tärkeä osa purkamista aloittaessa. Yhtiön toiminnasta suurimmaksi osaksi vastannut hallitus erosi tehtävistään ennen yhtiön lopullista purkautumisesta päättämistä, jättäen samalla yhtiön vaille uutta hallitusta. Yhtiö, joka on vaille laillista päättävää hallitusta, tuo yrityksen purkamiselle omat haasteensa ja ongelmakohtansa.

Työn aihe on aina ajankohtainen. Yrityksiä perustetaan ja rekisteröidään, mutta niitä myös puretaan. Oikean purkamistavan löytäminen juuri omalle yritykselle sopivaksi voi olla haastavaa ja raskasta, tällöin etsitään usein apuun henkilö, joka tietää asioista enemmän, esimerkiksi lakineuvoja tai lakimies. Tietävä henkilö voi tulla kuitenkin yritykselle kalliiksi, jos ei

itse tiedä edes perusteita. Olen tutkinut tältä pohjalta case-yhtiön elinkaarta ja ollut mukana avustamassa oikean menetelmän valinnassa eli kyseessä on myös toimintatutkimus (Kananen 2019, 84).

Opinnäytetyö koostuu viidestä osiosta, joissa käydään läpi yritystoiminnan elinkaari. Ensimmäisessä osiossa käsitellään yritystoiminnan lähtökohtia, kuinka päästään liikeideasta yritysmuodon valintaan ja siitä laillisiin toiminnallisiin vuosiin pitäen näkökulman pääpainopisteen osakeyhtiöissä. Opinnäytetyön toisessa osiossa, käsitellään saatujen tutkimustietojen perusteella, mikä ohjaa lopettamaan yritystoimintaa ja tarkastellaan tämänhetkistä tilannetta Suomessa. Kolmas osio koostuu eri lopettamismenetelmistä, joissa jokaista eri menetelmää tarkastellaan lähemmin. Neljännessä osiossa tutkitaan tarkemmin selvitystilamenettelyn valintaa case-yrityksen näkökulmasta. Viides osa on jatkoa selvitystilamenettelyn käsittelyyn, mutta nyt käsittely jatkuu yrityksenä saada aikaan määrätty selvitystilamenettely, koska case-yrityksen kohdalla selvitystilän läpiajo on vielä kesken.

3 Yritystoiminnan lähtökohdat

Yritystoiminta alkaa liikeideasta, joka on mahdollista toteuttaa. Tarvitaan yksi tai useampi henkilö perustamaan yritys valitsemalla yhtiömuoto, mikä eniten kuvastaa haluttua omistussuhdetta ja vastuuta. Yhtiön perustamisen jälkeen alkaa toiminnallinen vaihe, jonka aikana yritys asettuu raiteilleensa ja alkaa tuottamaan omistajille rahallista arvoa.

Ajan kuluessa ja tarpeiden muuttuessa yhtiötä pitää muokata tilanteisiin sopivaksi. Toiminnallisen vaiheen aikana voi jo osa perustetuista yhtiöistä joutua pakotetusti lopettamaan yritystoimintansa tai omistajat päättävät itse, että oli huono idea aloittaa yritystoiminta. Huonona ideana omistajat voivat pitää joko koko liiketoimintamalliaan tai jotain tiettyä yksityiskohtaa liiketoiminnassaan.

Muutoksia alkuperäiseen suunniteltuun yritystoimintaan voivat tuoda esimerkiksi sukupolvenvaihdos, yritysmyynti, omistajamäärän muuttuminen, osakeyhtiöissä osakkeiden myynti ja yritystoiminnanmyynti. Alempana on kerrottu laajemmin erikseen jokaisesta yritystoiminnan vaiheesta.

3.1 Päätös yritystoiminnan aloittamisesta

Elinkeinolaki (122/1919) määrää ensimmäisen luvun 1 §:ssa siitä, kuka saa harjoittaa elinkeinoa eli itsenäistä ammatti- tai liiketoimintaa Suomessa. Sen ehtojen mukaisesti elinkeinoa saa harjoittaa:

- 1) luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella
- 2) suomalainen yhteisö ja säätiö sekä

- 3) Suomessa sivuliikkeen rekisteröinyt ulkomainen yhteisö ja säätiö, joka on perustettu jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka jossakin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Elinkeinolaki (122/1919) määrittelee lisäksi toiminnan luvanvaraisuudesta ja ilmoittamisvelvollisuudesta. Jos liiketoiminta on pienimuotoista ja toiminta on puolison tai etenevässä polvessa olevien sukulaisten kanssa tehtyä ja ilman minkäänlaista toimintatilaa, konttoria tai myyntiliikettä niin ilmoituksia tai lupia ei tarvitse erikseen hankkia. Ilmoitusvelvollista liiketoimintaa on edellä mainitun toiminnan vastakohta eli toiminnassa on mukana ihmisiä, joita ei lasketa lähiperheeseen ja liiketoiminnan harjoittamisessa on käytössä liiketoimintatila tai muu vastaava. Ilmoittamisvelvollisuuden lisäksi eritysmääräyksiä, rajoituksia ja mahdollisesti viranomaisen lupaa vaaditaan liiketoimintaan, joka vaikuttaa kansan turvallisuuteen, terveyteen ja yleisen järjestyksen säilymiseen, esimerkiksi tällaisia elinkeinoja ovat apteekit, alkoholiliikkeet ja pankit. (Kivelä & Nordell 2007, 43; Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919).)

Kun esimerkiksi luonnollinen henkilö saa liikeidean, joka on toteuttamiskelpoinen tai vain henkilölle tärkeä, on aika miettiä, mitkä edellä mainituista elinkeinolain määräyksistä täyttyvät. Onko toiminta pienimuotoista yksityistä myyntiä henkilön asuttamasta asunnosta käsin? Onko toiminta muita työllistävää, liiketilaa vaativaa kaupankäyntiä vai haluaako henkilö kenties perustaa oman farmaseuttisen liikeyrityksen?

Yritystoiminnan aloittamisen helpottamiseksi voidaan laatia myös liiketoimintasuunnitelma, jonka tarkoituksena on täsmentää ja perustella liikeidea sekä toimia ohjeellisena perustana yritystoiminnalle. Liiketoimintasuunnitelmasta hyötyvät sekä yrittäjä että mahdolliset ulkopuoliset rahoittajat. Esimerkiksi, jos yritys tarvitsee yritystoimintaa aloittaessa starttirahaa tai pankkilainaa, niin rahoittajat vaativat yrityksiltä liiketoimintasuunnitelmaa, jotta he voivat päätellä suunnitelman laskelmien perusteella yrityksen lähtökohtaista kannattavuutta ja kannattaako heidän avustuksensa. Oikeanlainen liiketoimintasuunnitelman laadinnan lähtökohta on liikeidea ja sen jälkeen mietitään millaisia palveluja ja tuotteita yritys aikoo tuottaa, keitä ovat potentiaaliset asiakkaat ja kilpailijat, mikä on yrityksen visio sekä toimintatapa, toimiala ja markkinatilanne. Edellä mainittujen tietojen perusteella laaditaan kassavirtalaskelma, investointilaskelma ja kannattavuuslaskelma. Liiketoimintasuunnitelmaa laatiessa kannattaa myös ottaa huomioon toiminnan ja rahoituksen suunnittelu, markkinointi, yrityksen henkilöstö sekä kirjanpito ja vakuutukset. (Meretniemi & Ylönen 2008, 24-33 & 36-38.)

Yritystoiminnan aloittaminen on käytännössä helppoa ja moni ulkopuolista rahoitusta tarvitsemaan elinkeinonharjoittaja tuskin jaksaa ryhtyä laatimaan toiminnastaan erikseen liiketoimintasuunnitelmaa, kun sitä mikään taho ei vaadi. Yrittäjän pitäisi kuitenkin miettiä ennen

toiminnan aloittamista tulevan liiketoiminnan vahvuuksia, mahdollisuuksia, heikkouksia ja uhkia eli tehdä esimerkiksi liikeideansa pohjalta taulukkomainen SWOT-analyysi (havainnollinen taulukko kappaleen jälkeen). SWOT-analyysi on yleinen työkalu, kun halutaan arvioida melkein mitä tahansa. Yritysympäristössä taulukkoon voidaan laittaa vahvuuksiin ne kaikki syyt, mitkä puoltavat yritystoiminnan aloittamista ja heikkouksiin mitkä asiat aloituksen kannalta uupuvat ja mietityttävät. Tulevaisuuden suunnitelmista voi listata taulukon mahdollisuudet kohtaan ne asiat, joita ei vielä ole, mutta mihin tähdätään ja uhkiin listata näin ollen ne asiat, joista voi tulevaisuudessa olla haittaa yritystoiminnalle. SWOT-analyysin luotettavuutta heikentää kuitenkin se, jos analyysin laatimisessa ei olla tarpeeksi realistisia. (Meretniemi & Ylönen 2008, 34-35.)

<p>S= Strengths=Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisäiset tekijät 	<p>W= Weaknesses=Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisäiset tekijät
<p>O= Opportunities=Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulkoiset tekijät • Tulevaisuus 	<p>T= Threats=Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulkoiset tekijät • Tulevaisuus

Taulukko 1: SWOT -analyysi

Jos aloittelevalla yrittäjällä on paljon yritystoiminnan aloittamiseen liittyviä kysymyksiä, ongelmia sekä puutteellisia tietoja toimintatavoista, ei ole hyvä idea jatkaa tietämättömänä eteenpäin. Silloin kannattaa yritystoiminnan alkuvaiheen ollessa käsillä käyttää hyödyksi Suomessa tarjottavia aloittavan yrityksen neuvontapalveluja, yrityshautomoita ja koulutusmahdollisuuksia (Meretniemi & Ylönen 2008, 146-147). Aloittavan yrityksen neuvontapalveluita on maassamme todella paljon ja eri toimialoille, joten aloittavan yrittäjän kannattaa tutkia esimerkiksi Internetistä hakuselainta käyttäen itselleen parhain neuvontapalveluvaihtoehto.

3.2 Yritysmuodon valinta

Yritysmuodon valinta on tärkeä lähtökohta, vaikka toiminnallisten vuosien aikana voi tulla oleelliseksi erinäisistä syistä vaihtaa yrityksen yhtiömuotoa esimerkiksi toiminimestä osakeyhtiöksi. Osiossa käydään yksitellen kaikki yritysmuodot yleisellä tasolla läpi ja vertaillaan lopuksi oleellisia eroja eri yritysmuotojen kesken, jotta olisi helpompaa huomioida syitä, mitkä ohjaavat valitsemaan yritysmuotoa.

Suomessa yritystoimintaa voi harjoittaa joko omissa nimissään tai yritystoimintaa varten perustetun oikeudellisen itsenäisen oikeushenkilön nimissä. Yritysmuodot jaetaan kahteen pääryhmään. Henkilöyrityksissä eli avoimessa yhtiössä, kommandiittiyhtiössä ja toiminimessä vastataan veloista henkilökohtaisella omaisuudella. Pääomayrityksissä eli osakeyhtiössä ja osuuskunnassa vastuu rajoittuu sijoitettuun pääomaan. Yritysmuotoa päättäessään yrittäjä joutuu pohtimaan hänen oikeudellista asemaansa, toiminnan laajuutta, tulevaa verotuskohtelua, hallinnollista joustavuutta sekä voitonjako- ja vastuunkantokysymyksiä. (Viitala & Jylhä 2010, 65.)

3.2.1 Kevytyrittäjäisyys

Uudenlaisena tulokkaana yritysmuotoihin on tullut kevytyrittäjäisyys, mutta se ei ole vielä vertailukelpoinen muiden yritysmuotojen kanssa. Kevytyrittäjäisyys on suunnattu henkilöille, jotka haluavat toimia yrittäjinä, mutta eivät ole kiinnostuneita taloudenhallinnosta tai yritystoiminnan tuomasta byrokratiasta. Kevytyrittäjä on henkilö, joka tekee töitä omiin nimiinsä ja laskuttaa työnsä laskupalvelun kautta. Laskutuspalvelu hoitaa yrittäjän ilmoitettua asiakkaaltaan laskutettavien tietojen perusteella yrittäjän asiakkaan laskutuksen, maksaa yrittäjän sivukulut, huolehtii kirjanpidosta, veroilmoituksista ja muista paperitöistä. Laskutuspalvelu perii yrittäjän asiakkaan laskuttamisen yhteydessä laskusta itsellensä prosentuaalisesti tietynsummaisen palkkion tehtävistään. Kevytyrittäjäisyys ei ole laillisesti yritysmuotona noteerattu, mutta on yrittäjäyyteen tähtäävälle helppo ponnistuslauta. Kevytyrittäjäisyys on palkkatyön ja yksityisen elinkeinonharjoittajan välimuoto. (Yrityksen perustaminen 2019, Kevytyrittäjäisyys.)

3.2.2 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Elinkeinoiminnan harjoittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana on yrittämisen pelkistetyin muoto, kaikki vastuu, päätöksenteko, yrityksen saama voitto ja koko yrityksen omaisuus kuuluu yrittäjälle itselleen ja vastuu kannetaan henkilökohtaisella sekä yritykselle kuuluvalla omaisuudella (Viitala & Jylhä 2010, 66). Yksityisen toiminimen perustaminen ja lopettaminen on kaikkein yksinkertaisinta, nopeinta ja halvinta (Meretniemi & Ylönen 2008, 42). Toiminimen omistaja eli yksityinen yrittäjä osallistuu liikkeensä toimintaan tavallisesti sekä pääomallaan että työllään ja kirjanpitovelvollisuus koskee vain liikkeeseen sijoitettua osaa hänen omaisuudestaan (Kivelä & Nordell 2007, 47). Yksityisliikkeille ja toiminimelle ei tarvitse valita erikseen tilintarkastajaa (Taloushallintoliitto 2019).

Yksityisen elinkeinonharjoittajan mahdollisuuksista yritystoiminnan perustamisesta on jo mainittu edellä, se ettei kyseisen valitun yritysmuodon kanssa ole välttämätöntä rekisteröidä, jos yritystoiminta on pienimuotoista. Rekisteröinti kuitenkin takaa toiminimelle yksityisyyden suojaa, kun kukaan muu ei voi käyttää enää samaa rekisteröityä toiminimeä. Palkanmaksua ei varsinaisesti toiminimen alla toimivalla yrittäjällä ole vaan käytetään termiä yksityisotto, joka

tarkoittaa sitä, että yrityksen tilit otetaan rahaa palkan tavoin, mutta kun vastuu on toiminnalla yhdistetty omaan henkilökohtaiseen omaisuuteen, niin merkintä yksityisotosta tai nostosta helpottaa selkeyttämään tilitapahtumien läpikäynnissä. Toiminimen verotuksessa ei huomioida yksityisottoja eli verot lasketaan vain tilikauden tuloksesta. Yritystoiminnan kasvassa kannattaa harkita mahdollista muuttoa johonkin toiseen yritysmuotoon, koska tuloksen noustessa verotus on kalliimpaa verrattaessa esimerkiksi osakeyhtiöön. (Meretniemi & Ylönen 2008, 43.)

3.2.3 Avoin yhtiö

Avoimen yhtiön perustamiseen tarvitaan kaksi tai useampi yhtiömies, yhtiömiehien tulee olla joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilön aseman omaava yhteisö eli esimerkiksi osakeyhtiö. Rahallista pääomaa ei tarvitse aloituksessa olla eli pääoman määrän päättävät tarvittaessa yhtiömiehet yhdessä. Yrityksestä ollaan vastuussa henkilöyrityksen omaisesti koko henkilökohtaisella omaisuudella, joka on samalla siis yhtiön omaisuutta. Yritysmuoto sopii parhaiten pienen tai keskisuuren perheyhtiön yhtiömuodoksi, koska yhtiömiehet voivat nostaa rahaa yrityksen tililtä sovituksi ja tehdä sitovia oikeustoimia itsenäisesti yhtiönpuolesta silloin luottamus toisiin yhtiömiehiin on isossa osassa avoimen yhtiön sujuvassa toiminnassa. Avoimella yhtiöllä ei ole pakollisia laissa määriteltyjä toimielimiä, mutta halutessaan yhtiömiehet voivat valita yhtiölle hallituksen ja toimitusjohtajan sekä rajoittaa yhtiömiesten oikeuksia tekemällä toimia rajoittavan sopimuksen. Palkanmaksu voidaan toteuttaa toiminimen tavoin yksityisotoina tai tavallisesti maksamalla palkkaa. Verotus avoimessa yhtiössä on jaollinen yhtiömiesten tulo-osuuksien kesken. Osuus jaetaan verotettavaksi pääomatulona ja/tai ansiotulona sen mukaan mikä on ollut kyseisen yhtiömiehen osuus edellisen verovuoden nettovarallisuudesta (Verohallinto 2019). Avoin yhtiö voidaan muuttaa yritysmuodoltaan kommandiittiyhtiöksi, kun siihen otetaan sijoittajaksi mukaan äänetön yhtiömies tai kun jonkun valmiiksi yhtiössä toimivan yhtiömiehen vastuuta rajoitetaan sijoituspanoksen suuruiseksi. (Meretniemi & Ylönen 2008, 44-45.)

3.2.4 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö eroaa avoimesta yhtiöstä vain sillä, että yhtiömuodossa on perustettaessa mukana äänetön yhtiömies. Muutos näkyy niin, että kun avoimessa yhtiössä tarvitsee olla ainakin kaksi vastuullista yhtiömiestä niin kommandiittiyhtiössä toinen näistä kahdesta yhtiömiehestä voi olla äänetön yhtiömies. Vastuullisen yhtiömiehen asema yrityksessä on sama kuin avoimessa yhtiössä, mutta äänetön yhtiömies vastaa vain yhtiöstä omalla pääomasijoituksellaan, eikä hän pysty näin ollen osallistumaan yhtiön hallintoon tai edustukseen. (Kivelä & Nordell 2007, 50.)

Äänettömän yhtiömiehen rooli yrityksessä voi olla aktiivisempi, jos siitä on maininta yhtiösopimuksessa. Harvemmin kuitenkin äänetön yhtiömies ottaa aktiivisempaa roolia yhtiössä ja

siksi äänetön yhtiömies voi olla luonnollisen henkilön lisäksi usein myös oikeushenkilö eli yhteisö esimerkiksi toinen yhtiö. Äänettömän yhtiömiehen sijoitus yhtiöön tulee olla rahallinen tai rahassa arvioitava omaisuus. Mitään vähimmäismäärää ei ole sijoitukselle määrätty, mutta sen pitää olla suuruudeltaan kuitenkin yrityksen toiminnan kannalta merkityksellinen, koska nimellisen määrän perusteella voitaisiin verotuksessa todeta, ettei perustettava yritys täytä kommandiittiyhtiön kriteerejä. Äänettömän yhtiömiehen pääomasijoituksen hyöty yhtiöstä eli voitto-osuus on joko erikseen sovittuna yhtiösopimuksessa tai jos sopimuksessa ei ole erikseen mainintaa voitto-osuudesta on se silloin Suomen Pankin vahvistaman viitekoron mukainen prosentti laskettuna tilikauden alkaessa maksettuna olleelle sijoitukselle. (Suojanen, Lakari, Savolainen & Sirainen 2011, 79-80.)

3.2.5 Osakeyhtiö

Kivelä & Nordell (2007, 51) mainitsevat, että osakeyhtiöistä on kehittynyt kaikkeen yritystoimintaan sopiva, joustava ja kilpailukykyinen oikeudellinen muoto. Osakeyhtiöitä on kahdenlaisia yksityinen osakeyhtiö eli lyhennettynä Oy ja julkinen osakeyhtiö eli Oyj, näiden kahden osakeyhtiön erot ovat sijoitettavan alkupääoman määrässä ja pörssinoteerauksessa. Osakeyhtiö on paras yhtiömuoto silloin, kun perustajia on useita ja pääoman tarve on suurempi kuin henkilöyhtiöissä. (Meretniemi & Ylönen 2008, 50.)

Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi henkilö, henkilö voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Perustajien eli osakkaiden rahallinen vastuu koskee vain yhtiöön sijoitettua pääoman määrää, joka yksityisessä osakeyhtiössä on lain määrittelemänä minimissään 2 500 euroa ja julkisessa osakeyhtiössä 80 000 euroa. Osakeyhtiölaki on kuitenkin tätä opinnäytetyötä tehdessä muuttunut hallituksen esityksen (HE 238/2018vp) ja 1.7.2019 voimaan astuneen osakeyhtiölain lakimuutoksen (184/2019) nojalla niin, ettei yksityisillä osakeyhtiöillä ole enää määrättyä vähimmäisosakepääomaa. Muutoksen astuttua voimaan yksityisillä osakeyhtiöiden perustajilla on vapaus valita osakepääoman määrä, jonka he yhtiöön sijoittavat. Muutosta on puollettu hallituksen esityksessä sillä, että nykyinen minimipääoma on arvollisesti velkatilanteessa vähäinen, mutta poistettaessa voi helpottaa uusien yritysten perustamista.

Osakeyhtiössä perustajaosakkaat voivat olla vain sijoittajien asemassa, jolloin he osallistuvat vain yhtiökokouksiin. Perustamiskokouksessa aloittavat perustajaosakkaat valitsevat yhtiölehen hallituksen ja hallitus päättää yritykselle mahdollisen toimitusjohtajan, jotka yhdessä ja erikseen ottavat hallinto vastuun ja pitävät huolen yritystoiminnan sulavasta kulusta. Julkisissa osakeyhtiöissä yhtiökokouksessa voidaan hallituksen lisäksi määrittää ylempi päättävä elin eli hallintoneuvosto. Yksityisissä osakeyhtiöissä hallitukseen on valittava ainakin yksi varsinainen jäsen ja yksi varajäsen, jos hallituksessa on kolme varsinaista jäsentä ei varajäseniä välttämättä tarvitse nimetä. Julkisessa osakeyhtiössä hallituksen jäseniä pitää nimetä ainakin kolme ja on pakollista valita hallitukseen toimitusjohtaja. (Meretniemi & Ylönen 2008, 51.)

Osaakeyhtiöstä osakkaille voidaan maksaa osinkoa ja/tai palkkaa. Palkkaa maksetaan osakkaan työpanoksen mukaan, mutta osinkoa osakkaat pystyvät vasta nostamaan ensimmäisen voitollisen tilinpäätöksen jälkeen. Yhtiökokous päättää osingonjaosta, milloin se maksetaan ja minkä määrän prosentuaalisesti per osake tullaan osinkoa osakkaille jakamaan. Lainaa osakkaat voivat nostaa yhtiöstä voitonjakokelpoisten varojen rajoissa. (Meretniemi & Ylönen 2008, 52.)

3.2.6 Osuuskunta

Osuuskunta muistuttaa monella tapaa osakeyhtiötä, mutta toiminnan tarkoitus on erilainen. Henkilöyhtiöiden ja osakeyhtiön tarkoituksena on tuottaa rahallista arvoa omistajilleen, kun osuuskunnan tehtävä on antaa tukea jäsenilleen palvelujen muodossa. Osuuskunta on näin ollen palveluyhteisö, jonka tarjoamat odotukset kohdistuvat elinkeinoa ja taloudenpitoa helpottaviin tavaroihin ja/tai palveluihin. Osuuskuntia ovat esimerkiksi elintarvikealalla HOK-Elanto ja finanssialalla OP Osuuskunta eli osuuskunnat voivat erota toisistaan huomattavasti toimialojen ja jäsenrakenteidensapuolesta, mutta toiminnan kohteena on kuitenkin myydä jotain, jolle koetaan arvoa. (Pönkä 2017, 15-16.)

Osuuskunnan perustamiseen tarvitaan vähintään kolme luonnollista henkilöä tai yhteisöä eli esimerkiksi yrityksiä. Kaikkien jäsenten on otettava ainakin yksi osuus ja maksettava siitä osuusmaksua osuuskunnalle. Osuusmaksun lisäksi jäsenien pitää maksaa usein myös erikseen liittymismaksu. Perustajien on laadittava perustamiskirja, jonka tärkein ja keskeisin sisältö on osuuskunnassa vallitsevat säännöt. Osuuskunnan peruspääoma eli osuuspääoma koostuu jäsenten maksamista osuusmaksuista, jotka ovat ennalta määrittelemättömiä kuten on osuuskuntien jäsenmäärätkin. Osuuskuntaa hallinnoidaan osakeyhtiötä demokraattisemmin eli pääsääntöisesti yhdellä osakkaalla on vain yksi ääni, kun osakeyhtiössä osakkeiden määrä on myös osakkaan äänimäärä. Jäsenet käyttävät päätösvaltaansa osuuskunnankokouksissa ja jokaisella jäsenellä on oikeus osallistua osuuskunnan kokouksiin. Osuuskunnassa jäseniä voi olla todella iso määrä, jolloin säännöissä voidaan määrittää osuuskunnalle jäsenten valitsema edustajisto, joka käyttää keskitettyä päätösvaltaa. Muuten yleistä toimintaa osuuskunnassa johtavat hallitus ja toimitusjohtaja. (Meretniemi & Ylönen 2008, 57-58.)

	Yksityinen elinkeinonharjoittaja (Tmi)	Avoin yhtiö (Ay)	Kommandiittiyhtiö (Ky)	Osaakeyhtiö (Oy)	Osuuskunta (Osk)
Perustajien lukumäärä	Perustajia aina yksi	Vähintään kaksi vastuun-	Vähintään kaksi, joista toisen oltava	Yksi tai useampi. Yksin perustettaessa	yksi tai useampi

	luonnollinen henkilö	alaista yhtiömiestä. Yhtiömiestä voi olla luonnollinen henkilö tai yritys	vastuunalainen ja toisen äänetön yhtiömiestä	hallitukseen on löydyttävä lisäksi yksi varajäsen	luonnollinen henkilö
Perustamisilmoituksen hinta	0euroa. Ilmoitus kaupparekisteriin 60-110euroa	240euroa	240euroa	275-380euroa	380euroa
Sähköinen-Paperi					
Pakollisen alkupääoman tarve	Ei alkupääomavaatimuksia	Ei minimi pääomavaatimusta	Ei minimi pääomavaatimuksia, mutta etenkin äänettömän yhtiömiehen panoksen arvo tärkeä määrittää	Yksityinen Oy: 0-2500euron alkupääomavaatimus* (voidaan maksaa rahana tai apporttina eli muuna omaisuutena) Julkinen Oyj: 80 000euroa	Alkupääomalla ei laissa määriteltäviä minimivaatimusta. Jäsenten osuusmaksusta sovietaan erikseen
Hyödyt/Mahdollisuudet	Helppo ja halpa perustaa. Yhdenkertainen kirjanpito. Verotus yksinkertainen ymmärtää.	Laajat toiminta- ja sopimusvapaudet yhtiömiesten kesken, nopea perustaa, palkan nostaminen mahdollista	Laajat toiminta- ja sopimusvaihtoehdot. Mahdollistaa osalle yhtiömiehistä mahdollisuuden olla mukana vain pääomapanoksella	Taloudelliset riskit pienemmät kuin toiminnassa, uusien sijoittajien tai osakkaiden mukaantulo helpo, laajat verosuunnittelumahdollisuudet	Tarjoaa jäsenille helpon tavan myydä omaa osaa ilman yrittäjyyden tuomia taloudellisia riskejä. Yhtiömuotona

					melko kevyt
Haitat/riskit	Yrittäjän henkilökoh- taisiariskejä. Toiminimi näyttää myös pieneltä Oy verotuksellisesti edullisempi, jos tulos alkaa kasvaa	Vaatii keskinäistä luottamusta yhtiömiesten välillä. Sitoumuksista ja sopimuksista vastataan henkilökohtaisella omaisuudella. Kahdenkertainen kirjanpito	Pitkälti samat kuin Ay:n haitat ja riskit, lukuun ottamatta ääntöntä yhtiömiestä	Toiminimeen verrattuna kalliimpi perustaja ylläpitää. Hallinnollisia töitä hieman enemmän. Lopettaminen on myös pidempi prosessi	Päätöksen teko usein hidasta. Jäsenten vaihtuvuus saattaa olla suurta. Ei niin uskottava verrattuna osakeyhtiöön
Hallinto ja päätöksen teko	Yrittäjä vastaa kaikesta päätöksenteosta. Ei pakollisia kokouksia.	Laissa ei ole tarkasti säädetty avoimen yhtiön hallintorakenteesta. Perustuu siihen, mitä yhtiömiehet ovat sopineet	Samankaltainen kuin avoimessa yhtiössäkin. Äänettömän yhtiömiehen osallistumista päätöksentekoon voidaan rajoittaa yhtiösopimuksessa.	Ainoa pakollinen toimielin on hallitus. Päätöksenteko enemmistön mielipiteellä, ellei määräenemmistöä edellytetä. Yhtiökokous tärkein päätöksentekuelin	Ylintä päätösvaltaa käyttää osuuskunnan kokous. Lisäksi osuuskunnalla on oltava hallitus.
Voitonjako/verotus	Voi nostaa rahaa yksityisnostoina. Aloittavalla yrittäjällä kaikki tulo verotetaan usein ansiotulona. Mahdollinen pää-	Tulolähteen tulos jaetaan yhtiömiehille verotettavaksi tulo-osuuksina	Tulolähteen tulos jaetaan yhtiömiehille verotettavaksi tulo-osuuksina	Yhteisövero 20% Omistajayrittäjä osakkaat voivat ottaa rahaa ulos palkkana tai osinkona	Yhteisövero 20% Osuuskunnan voittonjako vaihtelee kyseessä olevan osuuskunnan säännöistä

	omatulo- vero-osuus lasketaan nettovaralli- suuden mu- kaan				
Vastuu mahdolli- sista ve- loista	Yrittäjä vas- taa henkilö- kohtaisella omaisuudel- laan	Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat hen- kilökohtaisella omaisuudel- laan	Vastuunalai- nen yhtiömies vastaa henki- lökohtaisella omaisuudel- laan. Äänet- tömän yhtiö- miehen vas- tuu rajoittuu sijoitta- maansa pää- omaan	Osakkaiden vastuu rajoit- tuu sijoitetun pääoman mää- rään	Rajoittuu sijoitetun osuusmak- sun mää- rään
Muuta	Sopii kohta- laisen pienen liikevaihdon yritystoimin- taan, joka perustuu pääosin yrit- täjän omaan työpanok- seen	Sopii kohtalai- sen pieneen yritystoimin- taan, jossa yh- tiömiesten vä- lillä vallitsee todella hyvä keskeinen luot- tamus	Mahdollistaa perustajille erilaiset juri- diset roolit, kun mukaan voi lähteä yh- tiömiehiä pel- källä sijoitus- panoksella	Osakeyhtiö on yleensä paras valinta, kun lii- ketoiminta on kasvuhakuista, euromääräisesti suurta ja tai perustajia on useita. Oy on selvästi suosi- tuin yritys- muoto toimini- men ohella	Sopii yh- teisyrittä- jyyteen, eikä sisällä alkupää- omavaati- musta sa- maan ta- paan kuin osakeyhtiö*

Taulukko 2: Yritysmuotojen vertailu (Yrityksen perustaminen 2019)

*Osakeyhtiölaki on muuttunut hallituksen esityksen (HE 238/2018vp) ja 1.7.2019 voimaan as-
tuneen osakeyhtiölain lakimuutoksen (184/2019) nojalla muutos koskee alkupääoman tarvetta
siten, ettei yksityisillä osakeyhtiöillä olisi enää määrättyä vähimmäisosakepääomaa.

3.3 Yrityksen perustamistoimet

Yritystoiminnan laillistaminen aloitetaan yrityksen perustamisilmoituksella, perustamisesta on ilmoitettava Patentti- ja rekisterihallituksen (lyhennettynä PRH) kaupparekisteriin tai säätiörekisteriin sekä tarvittaessa Verohallinnon arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkopereintä- ja työnantajarekisteriin. Perustamisesta voidaan ilmoittaa yhteisesti yritys- ja yhteisöjärjestelmän (lyhennettynä YTJ) Internet-sivustolla, joka on Patentti- ja rekisterihallituksen sekä Verohallinnon yhteinen yritystietojärjestelmä. Ilmoituksen voi tehdä yritysmuodon mukaan sähköisenä tai kirjallisena. Kirjallisena tehtäessä YTJ:n sivuilta voi tulostaa valitun yritysmuodon Y-lomakkeen ja sähköisenä asioida suoraan heidän sivuillaan. Poikkeuksena valinnanvapauten perustamisilmoituksen lähetyksessä on, että Asunto-osakeyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden täytyy tehdä perustamisilmoitus sähköisesti, koska ilmoituksen tekeminen paperilomakkeelle ei ole heille mahdollista. (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2019.)

Tarkastellaan lähemmin, minkälaisia perustamisilmoituksia eri yhtiömuodoilta vaaditaan. Toiminimeä ei välttämättä tarvitse rekisteröidä, mutta rekisteröimällä toiminimen, toiminimeksi valittua nimeä ei voi enää kukaan muu käyttää. Rekisteröinti toiminimelle pitää tehdä ennen yritystoiminnan aloitusta. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön on tehtävä perustamisilmoitus kaupparekisteriin myös ennen yritystoiminnan aloittamista. Molemmat yhtiömuodot tarvitsevat perustamisilmoituksen liitteeksi yhtiömiesten allekirjoittaman yhtiösopimuksen kahtena kappaleena ja tarvittaessa selvityksen elinkeinoluvan saamisesta, jos toimintaan tarvitaan elinkeinilupaa eli yritystoiminta on luvanvaraista esimerkiksi, jos perustettava yritys on vartiointialan yritys. Osuuskunnan ja osakeyhtiön perustustoimet ovat lähes samanlaisia. Osuuskunnan rekisteröinnissä pitää muistaa, että perustamiskirjan allekirjoittamisen jälkeen aikaa rekisteröintiin on kolme kuukautta. Y-lomakkeen liitteenä pitää olla osuuskunnan perustamiskirja alkuperäisenä, osuuskunnan säännöt, pöytäkirja hallituksen puheenjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan valinnasta, pöytäkirja hallituksenjäsenten valinnasta sekä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus osuuskuntalain noudattamisesta. Osakeyhtiön rekisteröinnissä käytetään samaa y-lomaketta kuin osuuskunnan rekisteröinnissä ja osakeyhtiölläkin on aikaa perustamissopimuksen allekirjoituksen jälkeen rekisteröidä yhtiö kolmen kuukauden sisällä. (Meretniemi & Ylönen 2008, 130-132.)

Tarkat ohjeistukset jokaisen yritysmuodon perustamisilmoituksen Y-lomakkeiden täyttöön löytyvät Yritystietojärjestelmän Internet-sivustolta (<https://www.ytj.fi/>) ”ilmoittaminen”-kohdasta valitaan osio ”perustamisilmoitus”.

Perustamisilmoitus on maksullinen ja se määrätään Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksen mukaisesti, säädetään Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (1032/1992) nojalla (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Patentti- ja rekisterihalli-

tuksen maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 3 §:n ja liitteen muuttamisesta (1090/2018)). Tämänhetkisen PRH:n käsittelymaksuhinnaston ([Kaupparekisterin käsittelymaksuhinnasto. 2019.](#)) avulla voidaan tarkastella kaikkia kaupparekisteriin liittyvien ilmoitusten käsittelymaksuja, esimerkiksi osakeyhtiön sähköinen ilmoitus maksaa 275 euroa ja paperinen perustamisilmoitus 380 euroa (Patentti- ja rekisterihallitus 8.3.2019.)

3.3.1 Osakeyhtiön perustamisen vaiheet

Osakeyhtiö on Suomen yleisin ja tärkein yhteisömuoto (Pönkä 2017, III). Tämän opinnäytetyön pääpaino yritysmuodoissa on yksityinen osakeyhtiö, joten tarkastelemme lähemmin osakeyhtiölain (624/2006) avulla osakeyhtiön perustamiseen liittyviä säädöksiä (OYL 2 luku).

Ensimmäinen askel perustettaessa osakeyhtiötä on laatia osakkeenomistajien kesken kirjallinen perustamissopimus. OYL 2:2:ssä (624/2006) määritellään, mitä ainakin perustamissopimuksessa tulee käydä ilmi sopimuksen päivämäärä, kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet, osakkeiden merkintähinta, osakkeiden maksuaika ja perustettavan yhtiön hallituksen jäsenet. Perustamissopimuksessa on mainittava tarvittaessa myös yhtiön toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat. Perustamissopimuksen yhteydessä voidaan nimetä puheenjohtaja hallitukselle ja hallintoneuvostolle. Perustamissopimukseen tai sen liitteeksi lisättävään yhtiöjärjestykseen on lisättävä maininta yhtiön tilikaudesta. (OYL 2 luku (624/2006).)

Perustamissopimuksen yhteyteen tulee liittää yhtiön tuleva yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestyksestä OYL 2:3:ssä (624/2006) määritellään, mitä yhtiöjärjestyksessä tulee ainakin olla maininta 1. toiminimi, 2. kotipaikkana oleva Suomen kunta ja 3. toimiala. Toiminimen kohdalla pitää muistaa, että jos yhtiön nimi tulee olemaan käytössä kaksi- tai useampikielisenä kaikki käytettävät toiminimet tulee mainita yhtiöjärjestyksessä. Yhtiöjärjestys on yrityksen rekisteröimisen jälkeen kaupparekisterissä kaikkien saatavilla ja julkisena asiakirjana sen vastainen päätös on yleensä lainvastainen päätös ja näin ollen pätemätön sekä joiltain osin myös rangaistava teko (Suojaanen, Lakari, Savolainen & Sirainen 2011, 92).

Kun perustamissopimus ja sen liitteeksi laadittu yhtiöjärjestys on tehty ja osakkeenomistajat sen allekirjoittaneet, katsotaan johtoon valittujen eli perustamissopimuksessa mainittujen jäsenten ja tilintarkastajien työt alkaneeksi. Allekirjoitusten jälkeen perustettavalla yhtiöllä on kolme kuukautta aikaa rekisteröidä yhtiö kaupparekisteriin perustusilmoituksella, jonka liitteeksi perustamissopimus yhtiöjärjestyksineen alkuperäisinä tulee liittää. Jos yritystä ei rekisteröidä määräajan sisällä, perustaminen raukeaa. Perustusilmoituksen ohessa on ennen rekisteröinnin voimaan astumista oltava hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutukset, että yhtiötä perustettaessa on noudatettu OYL 2:8:ssa (624/2006) noudatettavia säädöksiä ja annettava tilintarkastajan todistus, että osakkeiden maksamisessa on noudatettu sääntöjä.

Jos tilintarkastajaa ei ole valittu, on todistus annettava joillain muilla keinoin. (Pönkä 2017, 213-214; Suojanen, Lakari, Savolainen & Sirainen 2011, 89).

Perustamissopimuksen ja perustamisilmoituksen välisenä aikana yrityksen tulee avata yrityksen nimissä pankkitili. Tilin avauksen jälkeen perustamissopimuksessa mainittavien osakkeidenomistajien tulee maksaa yrityksen tilille sopimuksen mukaisesti osakkeiden merkintähinta (Pönkä 2017, 212). Yritystä ei voi rekisteröidä, jos maksuja ei ole maksettu. OYL 1:3:ssä (624/2006) määritellään vähimmäisosakepääoma yksityisillä osakeyhtiöillä minimi osakepääoma, joka tulee olla yrityksen rekisteröinnin yhteydessä maksettu, on tällä hetkellä 2 500 euroa ja julkisella osakeyhtiöllä 80 000 euroa.

Edellä mainitussa kappaleessa osakepääomaa koskeva osakeyhtiölain kohta on hyväksytyn hallituksen esityksen (HE 238/2018vp) ja 1.7.2019 voimaan astuvan osakeyhtiölain lakimuutoksen (184/2019) nojalla muuttumassa niin, ettei yksityisillä osakeyhtiöillä olisi enää määrättyä vähimmäisosakepääomaa. Julkisten osakeyhtiöiden kohdalla lakipykälä pysyy muuttumattomana. Muutos ei koske myöskään vanhoja, yksityisiä osakeyhtiöitä.

3.4 Osakeyhtiön toiminnalliset vuodet

Yritysmuodon valinnan ja perustamistoimien jälkeen alkaa vaihe, joka luo pohjan yritystoiminnalle. Voimme puhua tästä aikajaksosta nimellä yritystoiminnalliset vuodet, tämä vaihe kestää niin pitkään, kunnes yrityksen toiminta jollain perusteellisella tavalla muuttuu. Aikajakson aikana tehdään toimenpiteitä, jotka edesauttavat yhtiön laillista ja kannattavaa toimintaa. Muun muassa riskienhallinta ja tulevaisuuden ennakoiminen voivat auttaa yrityksiä kasvamaan perusasioiden ollessa kunnossa.

3.4.1 Vakuutukset

Vakuutukset kuuluvat yritystoimintaan, ilman vakuutuksia ei Suomessa saa perustettua laillista yritystä. Pakolliset vakuutukset on yritystoiminnasta riippumatta oltava ja vapaaehtoisia vakuutuksia kannattaa harkita, mitä yritystoiminnan kannalta oleellisia vakuutuksia tulee olla. Yleisin yrittäjälle pakollinen vakuutus on yrittäjän eläke eli YEL-vakuutus, jos yrittäjä on iältään 18-68 -vuotias, tulot ovat vuositasolla vähintään 7799,37 euroa ja omistus osuus yrityksestä on yli 30 prosenttia tai perheenjäsenen kanssa yli 50 prosenttia. Työntekijöille lakisääteisiä eli pakollisia vakuutuksia ovat työttömyysvakuutus, tapaturmavakuutus ja työntekijöiden eläkevakuutus eli TyEl-vakuutus sekä usein myös ryhmähenkivakuutus. (Yrityksen perustaminen 2019.)

Tarvittavien vakuutuksien ottaminen riippuu paljolti yrityksestä itsestään, toimialasta, henkilömäärästä, ympäristövaikutuksista ja muista seikoista, joten ei ole mitään yksi selitteistä ohjetta, mitä vakuutuksia tulisi ottaa. Ohjeita ja kilpailutusta eri vakuutusyhtiöiltä kannattaa kysyä ennen kuin tekee lopullisen valinnan. Pitää myös muistaa, että vakuutusyhtiöt ovat

myymässä tuotteitaan, joten tarvitaan tarkkaavaisuutta vakuutuksen tarpeellisuuteen yritystoiminnan kannalta.

3.4.2 Talous

Yrityksen pitkäikäisen toiminnan kannalta on tärkeää, että yrityksen talousasiat ovat kunnossa. Yritystoiminnan alkuvaiheessa etenkin on paljon menoja, joten kannattaa välttää turhia kuluja. Kannattavan yritystoiminnan pohjana on, että tulot ovat suuremmat kuin menot. Menojen ja tulojen suhdetta voi arvioida laatimalla budjetin. Realistinen budjetti voi toimia apuna, kun tarkistetaan yhtiön rahaliikennettä ja mihin suuntaan liikennettä halutaan muuttaa. Yrityksen tuottoa käytetään maksamaan menoja, joita alkuvaiheessa on esimerkiksi kaikki perustamiskustannukset, rekisteröintimaksut, tarvittavat koneet ja laitteet, toimitilan vuokraaminen ja remontointi sekä muut kustannukset, jotka pitää ottaa huomioon. Yrityksen tuloja ovat myyntitulot tuotteista sekä palveluista. Kiinteisiin menoihin perustamisen jälkeen kuuluvat kaikki ostot, vakuutusmaksut, palkat, verot, vuokrat ja niin edelleen. (Meretniemi & Ylönen 2008, 68-73.)

Taloudellisesti yritykselle tärkeitä tekijöitä sekä yrityksen taloudentilasta kertovia lukuja kannattavuuden lisäksi ovat maksuvalmius, joka kertoo yrityksessä olevan rahan määrän eli likviditeetin. Tuottavuus kertoo tuotantopanoksen jakaantumisesta tuotoksen ja panoksen välillä eli esimerkiksi kuinka paljon yhden työpäivän aikana saadaan tuotettua uusia tuotteita. Vakaaraisuus eli omavaraisuusaste on velan ja omanpääoman suhteesta kertova tunnusluku, jos omavaraisuusaste on hyvä, niin voidaan olettaa yrityksen kestävän rahallisesti huonoja aikoja pidempään kuin yritys, jolla on velkaa enemmän kuin omaa pääomaa. (Meretniemi & Ylönen 2008, 68-73.)

3.4.3 Kirjanpito

Kirjanpitolaissa (1336/1997) määritellään kirjanpitovelvollisuuden alaiseksi oikeushenkilö, joita kirjanpitolain 1 §:n mukaan on osakeyhtiö, osuuskunta, säätiö, avoin yhtiö, kommandiitti yhtiö ja muu yksityisoikeudellinen henkilö. Kirjanpitovelvollisuuden piiriin kuuluu myös edellä mainittujen oikeushenkilöiden konkurssipesät, jos on tarkoitus jatkaa toimintaa. Kyseinen laki ei kuitenkaan päde ulkomaalaiseen oikeushenkilöön, joka Suomessa sivuliikkeellä harjoittaa toimintaansa. Ulkomaalaisia elinkeinonharjoittajia määräävästä laista on erikseen kaupparekisterilaki (129/1979) 17a§:ssä. Kirjanpitovelvollisuutta ohjaavat myös yrityksen verotusta koskevat lait ja elinkeinoverolaki (Meretniemi & Ylönen 2008, 140).

Kirjanpito pitää sisällään kaikki yrityksen menot, tulot, omat varat, velat ja sen avulla tarkkaillaan rahan liikkumista sekä maksuvalmiutta. Laki määrittää kirjanpitovelvollisuuden pakolliseksi yrityksille, mutta siitä on oikeasti myös paljon hyötyä itse yrityksille ja yrittäjille. Jos yrityksissä ei paneuduttaisi ymmärtämään talouden pidon perusasioita ja koko yrityksen kirjanpito olisi puutteellinen sekä muutenkin epäselvä niin silloin olisi hyvin todennäköistä,

että muukin yritystoiminta olisi vaarassa. Yrittäjä on lopulta itse vastuussa oman yrityksensä kirjanpidosta, jolloin pitää ymmärtää ainakin talouden ja kirjanpidon perusasiat. Kuitenkin on järkevää jättää kirjanpito kirjanpidonammattilaisille. (Meretniemi & Ylönen 2008, 140-142.)

3.4.4 Henkilöstö

Toimialasta riippumatta henkilöstöllä on suuri merkitys toiminnan sujumisen kannalta. Yksin yrittäminen on päätöksellisesti helppoa, mutta voi olla joillain aloilla vaikeaa ja myös joissain määrin raskasta. Hyvät ja huonot puolensa on myös yhdessä yrittämisestä sekä yhdessä työskentelystä. Työtehtävien, aseman ja mahdollisen työstä saadun palkan selkeä määrittäminen auttaa pitämään työyhteisön kasassa. Kirjallisesti asioista sopimalla voidaan välttyä turhilta ongelmilta. Hyviä puolia yhdessä yrittämisessä ja ryhmätyöskentelyssä on esimerkiksi suuremman pääoman kokoon saamisen lisäksi, yhdelle henkilölle kohdistuvan vastuun keventyminen, erilaiset osaamisenvastuualueet sekä liiketoiminnan jatkuminen, vaikka yhdelle henkilölle sattuisikin jotain. (Meretniemi & Ylönen 2008, 100-112.)

Perheenjäsenien ja ystävien kanssa yrittämistä tai heidän palkkaamistaan kannattaa harkita, koska usein työtoveri on turvallisempi yhtiökumppani kuin ystävä. Työhön keskittynyt kumppanuus ei ongelmatilanteissa aiheuta ystävän menetystä tai riitaisaa sukulaissuhdetta.

Henkilöstöä suunniteltaessa kannattaa miettiä millaista osaamista tarvitaan ja kuinka paljon. Työsuhteet määrittyvät tarpeen mukaisesti vakituisiin työsuhteisiin ja määräaikaisiin. Oikeiden henkilöiden löydyttyä käydään läpi perusasiat eli työajat, lomat, palkat ja sopimukset. Sopimuksista tärkein on laillisesti määritelty työehtosopimuslaki (436/1946). (Meretniemi & Ylönen 2008, 100-112.)

3.4.5 Markkinointi

Markkinointi yrityksessä ei ole pelkkää mainontaa ja myyntiä vaan se kattaa kaikki yrityksen toimenpiteet, joilla yritetään saada asiakas ostamaan ja kiinnostumaan yrityksen tuottamista tuotteista ja/tai palveluista. Eli markkinoinnin määritelmä on kokonaisuus, jonka peruspäämäärä on saada yritys erottumaan kilpailevista yrityksistä asiakaskuntaansa nähden. Tärkeitä kohtia hyvän markkinointistrategian takana on saada erinäisin toimenpitein eroavuutta kilpailijoihin hinnan, näkyvyyden ja saatavuuden avulla. (Aaltonen 2016.)

Asiakastyytyväisyyttä täytyy pitää yllä, jotta asiakassuhde jatkuu ja yritys menestyy. Mielikuvan luominen yrityksestä ja sen tuotteista eli hyvän imagon luominen on yritykselle tärkeä menestystekijä. Positiivisen mielikuvan lisäksi asiakassuhteiden jatkuvuuden takaamiseksi asiakkaita pitää houkutella saamalla heidät uskomaan, että yrityksen tuottamat tuotteet ja palvelut ovat tarpeellisia jokapäiväisessä elämässä. (Aaltonen 2016.)

3.4.6 Sukupolvenvaihdos

Yrityksen omistussuhteiden muutoksesta eli sukupolvenvaihdoksesta puhutaan, kun yrityksen omistus siirtyy omistajalta toiselle joko omistajan eläessä tai hänen kuolemansa jälkeen. Usein henkilö, joka ottaa yrityksen jatkaakseen on omistajan lähisukulainen, koska sukupolvenvaihdoksia tapahtuu eniten yritysmaailmassa perheyriksien sisällä ja siitä myös nimitys sukupolvenvaihdos on peräisin. Vaihdos voi tapahtua myös omistajan ja yrityksen henkilöstön välillä tai uutta omistajaa voidaan etsiä ulkopuolisilta tahoilta, mutta tätä tapahtuu harvemmin ja silloin voidaan käyttää myös sanontaa yritysosto.

Sukupolvenvaihdos on tapauskohtainen ja monivaiheinen prosessi ja sille ei ole laadittu Suomessa mitään varsinaista säädöstä. Yhtä tiettyä selkeätä muutostapaa ei vaihdokselle ole olemassa, joten sukupolvenvaihdoksen ollessa tiedossa pitää tilanne olla hallussa ja selvittää tarkkaan, kuinka asioiden kanssa edetään. Suunnitellessa muutosta on kohtuullista ottaa huomioon molempien osapuolten verotukselliset seikat ja silloin, kun yritys vaihtaa omistajaa perheen sisällä voidaan saada verohuojennuksia yrityksen siirtämisestä toiselle. Liian äkillinen tai liian hitaasti otettu vastuu voi olla asianomaisille ja yritykselle haaste. (Immonen & Lindgren 2013, 1-8.)

3.4.7 Liiketoimintakielto

Liiketoimintakieltoon voidaan määrätä esimerkiksi yksityinen kelinkeinonharjoittaja, avoimen ja kommandiittiyhtiön yhtiömies, osakeyhtiön toimitusjohtaja tai muu liiketoiminnankielto-laissa (1059/1985) mainittu henkilö. Edellytyksenä liiketoimintakiellon määräämiseen on, että henkilö, jota kielto koskee, on laiminlyönyt liiketoimintaan liittyviä lakisääteisiä velvollisuuksia. Esimerkiksi, jos henkilö on liiketoiminnassaan syyllistynyt rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tuomioistuin määrää syyttäjän vaatimuksesta liiketoimintakieltoon vähintään kolmeksi ja enintään seitsemäksi vuodeksi. Liiketoimintakiellon saanneista on olemassa rekisteri oikeusrekisterikeskuksessa ja jokaisella on oikeus saada tietoonsa rekisterin tietoja. (Liiketoimintakieltolaki (1059/1985).)

Liiketoimintakiellon aikana kieltoon määrätty henkilö ei saa harjoittaa yritystoimintaa tai olla osallisena minkäänlaisessa liiketoiminnassa, jossa hänellä olisi vastuuta. Kiellon noudattamista valvoo poliisi yhdessä muiden viranomaisten kanssa ja jos todetaan, että asianosainen henkilö rikkoo hänelle määrättyä liiketoimintakieltoa siitä seuraa rangaistus. (Kivelä & Nordell 2017, 202; Liiketoimintakieltolaki (1059/1985).)

3.4.8 Yhtiö- ja yritysmuodon muuttaminen

Osakeyhtiölain (624/2006) 19:sta luku määrittellään keinot, joilla osakeyhtiöitä voidaan muuttaa. Yksityinen osakeyhtiö voi muuttua julkiseksi osakeyhtiöksi ja toisinpäin sekä yksityinen osakeyhtiö voi muuttua henkilöyhtiöksi tai osuuskunnaksi. Halutessa osakeyhtiön pörssiin ja

julkiseksi, yksityisen osakeyhtiön täytyy pitää yhtiökokous, jossa määräenemmistöllä päätetään osakeyhtiön muuttamisesta julkiseksi. Julkiseksi osakeyhtiöksi haluavan yksityisen osakeyhtiön tulee täyttää julkiselta osakeyhtiöltä vaadittavat kriteerit, jotta se voidaan muuttaa. Julkisen osakeyhtiön kohdalla käytänne on sama, että päätös tehdään määräenemmistöllä yhtiökokouksessa ja osakeyhtiön pitää täyttää yksityisen osakeyhtiön kriteerit. (OYL 19 luku (624/2006).)

Vain yksityinen osakeyhtiö voi muuttaa yritysmuotoaan osuuskunnaksi tai henkilöyrietykseksi. Osuuskunnaksi muuttamiseen osakeyhtiössä täytyy olla vähintään kolme osakkeenomistajaa, joista muodostuu osuuskunnan jäseniä. Osakeyhtiö, jossa on vähintään kaksi osakkeenomistajaa, voidaan muuttaa kommandiittiyhtiöksi tai avoimeksi yhtiöksi ja heistä tulee yhtiömiehiä sekä jos osakkeenomistajia osakeyhtiössä on vain yksi hän voi jatkaa toimintaa yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Muutokset tulee rekisteröidä, jotta ne astuisivat voimaan. (Villa 2018, 409-410.)

4 Tutkimus yritystoiminnan lopettamisesta

Kuten jo tämän opinnäytetyön alussa tuli todettua, ei yritystoiminta sellaisenaan, kuin sen on joskus joku aloittanut, pysty jatkamaan ikuisesti. Vaikka yritystoiminta ei lakkaisikaan, niin yrityksen on pysyttävä mukana nyky maailman alati muuttuvassa trendien ja vaatimusten verkossa, jotta liiketoiminta pysyisi kannattavana. Väistämätön muutos on kuitenkin omistajien ikääntyminen ja sitä ei voi välttää, vaikka yrityksellä menisikin hyvin. Sukupovenvaihdoksena yritystoiminnan jatkaminen ei siis ole yritystoiminnan lopettamista, mutta muutos kuitenkin. Yritysosotot esimerkiksi omistajan vaihdos muun kuin lähisuvun kesken tai sulautuminen sekä jakautuminen voivat jatkaa saman yrityksen toimintaa, mutta voivat myös olla kyseisen yrityksen kohtalona.

Kun yrityksen ainoana ratkaisuna tulevaisuudessa nähdään, että yritystoimintaa kyseisellä kokoonpanolla ja pääomamäärällä ei voida jatkaa, ovat edessä neuvottelut yritystoiminnan ja liiketoiminnan lopettamisesta. Syitä lopettamiseen voi olla monia ja niistä kaikki eivät ole negatiivisia, vaikka näin usein ajatellaan. Negatiivisia syitä voivat olla yrityksen varojen riittämättömyys, konkurssi, kilpailu, verotukselliset ja lailliset ongelmat, yritystoiminnan stressaavuus, omistajien väliset ristiriidat, terveysongelmat, kiinnostuksen puute ja vammautuminen. Positiivisia syitä lopettamiseen ovat esimerkiksi toisen yrityksen perustaminen uudella liikeidealla, yritysmuodon vaihto, eläkeikä ja paremman työtarjouksen saanti. Suomalais-englantilainen tutkimus (Aaltonen, Blackburn & Heinonen 2010), joka tehtiin yritystoiminnan lopettamisesta, kertoo 299 yrittäjäsuomalaisen vastausten perusteella, miten Suomessa positiiviset ja negatiiviset lopettamisen muodot jakautuvat. Vanhemmilla yrittäjillä tutkimuksen perusteella on liiketoiminnan kannalta ollut positiivisemmat tulokset kuin nuoremmilla, joihin osittain siitä, että yritystoiminta on monella lakannut eläkeikään. Inhimillisistä syistä lopettaneiden negatiivisten ja positiivisten yrittäjien määrä vaihteli prosentuaalisesti niin, että

29 prosenttia yrittäjistä koki yrittäjyyden liian raskaana tai joutui lopettamaan yritystoiminnan vamman takia ja 22 prosenttia yrittäjistä oli lopettanut joko saavuttaessaan eläkeiän tai saadessaan jonkin hyvän työtarjouksen. Tutkimusten perusteella useimman yrittäjän kohdalla yrityksen lopettamisen syyksi oli laitettu liiketoiminnallinen syy verrattuna inhimilliseen syyhyn. Tarkemmin liiketoiminnallisen lopettamisen syynä oli ollut varojen riittämättömyys ja tärkein inhimillisen lopettamisen syy oli terveysongelmat. (Aaltonen, Blackburn & Heinonen 2010, 145-164.)

Tällä hetkellä Suomessa osakeyhtiöitä on konkurssiin hakeutunut 3575 kappaletta, selvitystilamenettelyyn 2574 kappaletta ja yhteismenettelyssä on 64 osakeyhtiötä. Yrityssaneerauksessa osakeyhtiöitä on 64. Tilaston perusteella voi todeta, ettei konkurssin ja selvitystilamenettelyn välillä ole enää kovin suurta eroa. Tilanne kertoo sen, että yritystoiminnan lopettamiseen löytyy myös muitakin syitä kuin varallisuuden loppuminen ja maksukyvyttömyys sekä toiminta halutaan ajaa hallitusti alas. (Liite1: Kaupparekisterin tietopalvelut 19.8.2019)

5 Oikean lopettamismenetelmän valinta

Liiketoiminnan lopettamisesta päätöksen tehtyä, on edessä lopettamismenetelmän valinta. Osalla yhtiöistä lopettamismenetelmä on pakotettu eli määrätty, mutta osalla on edessä vapaaehtoisten menetelmien läpikäyminen ja valinta. Osion lopussa on vertailutaulukko yritystoiminnan muuttamisen ja lopettamisen menetelmistä.

5.1 Yrityssaneeraus

Taloudellisista ongelmista kärsivä velallinen voi hakeutua yrityssaneeraukseen. Yrityssaneeraus auttaa taloudellisissa vaikeuksissa olevan velallisen jatkamiskelpoisen yritystoiminnan tervehdyttämiseksi tai sen edellytysten turvaamiseksi sekä velkajärjestelyn mahdollistamiseksi. Tuomioistuimien päätös yrityssaneerauksen aloittamisesta ja edellytyksenä aloittamiseen on, että velallista uhkaa maksukyvyttömyys tai velallinen on jo maksukyvytön, mutta pystyy saneerauksen avulla mahdollisesti elvyttämään liiketoimintansa. Menettely voidaan aloittaa velallisen toimesta tai yhdessä velallisen velkojien kanssa sekä pelkästään velkojien toimesta. Velallisen toimesta aloitettu yrityssaneeraus päätetään yhtiökokouksella tai asian ollessa kiireinen hallitus voi kutsua viipyilemättä yhtiökokouksen koolle käsittelemään asiaa (Villa 2018, 422). Saneerausmenettely kestää yleensä vuosia ja saneerausohjelmaan vahvistamisen jälkeen velallinen saa väliaikaisen suojauksen velkojilta eli rauhoitustilan, joka kestää yleensä puolesta vuodesta vuoteen. Rauhoitustilan aikana velalliselle yritykselle laaditaan saneerausohjelma, jonka avulla velallinen maksaa velkojaan velkojille maksuohjelman mukaisesti (Suojanen, Lakari, Savolainen & Sirainen 2011, 303). Saneeraus päättyy, kun velat ovat tulleet saneerausohjelman mukaisesti maksettua. (Veronmaksajat 2019, 124.)

Yrityssaneerainlain (47/1993) tavoitteena on välttää yrityksiä joutumasta hakemaan yritystä konkurssiin, jos yritys on vielä toimintakelpoinen ja yritystoimintaa halutaan jatkaa veloista

huolimatta. Yrityssaneerauksen aikana yritys saa toimia normaalisti maksaen saneerauksen aikana velkojilleen saatavia toimintansa tuotoilla. Yrityssaneeraus voi siis olla mahdollisuus jatkaa yritystoimintaa, kun tarvittavat velat on maksettu, mutta ohjelma voi myös olla viimeinen toimi korvata velkojille aiheutuneet vahingot.

5.2 Konkurssi

Konkurssi on lakisääteinen ja yleisin lopettamisen muoto, joka on edessä, kun yrityksen liiketoiminta ei ole kannattavaa ja velkaa on yrityksellä enemmän kuin pääomaa. Yritys voi itse hakeutua konkurssiin, kun huomataan että tilanne on väistämättömästi ajautumassa velkaantumiseen. Velallisen hakiessa asettamista konkurssiin, maksukyvyttömyyden selvitykseen riittää vain ilmoitus maksukyvyttömyydestä sekä hakemuksen liitteenä pitää toimittaa selvitys velallisen omaisuudesta, veloista ja suurimmista velkojista. Muut tahot voivat myös velkoeseaan ilmoittaa julkiselle taholle tietyn yhtiön olevan maksukyvytön ja hakea pakotettua konkurssia. Velkojan hakemuksen perusteluihin pitää kirjata maininta oletettavasta velallisen maksukyvyttömyydestä ja mahdolliset velkojan saatavat velalliselta. (Konkurssilaki (120/2004).)

Tuomioistuin tutkii ovatko konkurssin edellytykset täytetty, jotta asiasta voidaan ilmoittaa asianosaisille konkurssin hakijatahosta riippumatta. Jos hakemusta ei hyväksytä, niin tuomioistuin päättää velallisen ja velkojan läsnä ollessa, hyväksytäänkö hakemus vai ei. Velallisen omaisuus siirtyy konkurssin alkaessa velkojien määräysvaltaan ja he toimivat yhdessä tuomioistuimen määräämän pesänhoitajan kanssa konkurssihallintona, jonka vastuulla on konkurssimenettelyn täytäntöönpano. Toisena toimijatahona konkurssihallinnon lisäksi toimii käräjäoikeus, joka osallistuu menettelyyn tekemällä tuomiovallan päätökset. Velallisen rooli konkurssimenettelyssä on auttaa pesänhoitajaa ja vastaavasti saada myös pesänhoitajalta tietoja. (Konkurssilaki (120/2004).)

Pesänhoitaja laatii velallisen varoista ja veloista pesäluettelon, jonka velallinen allekirjoituksellaan vahvistaa. Pesäluettelon perusteella saadaan velallisen yrityksen kokonaiskuva ja toisesta laadittavasta selvityksestä eli velalliselvityksestä saadaan selville velallisen yrityksen konkurssia edeltänyttä toimintaa. Pesäluettelon pohjalta tehdään päätös, jatketaanko tavallista konkurssimenettelyä, raukeako menettely vai siirrytäänkö poikkeuksellisesti julkisselvitykseen. Konkurssimenettely raukeaa käräjäoikeuden päätöksestä, kun velallisen varallisuus ei riitä maksamaan konkurssikustannuksia eikä edes saatavia velkojilleen ja velkojilla ei ole halukkuutta ottaa vastuuta konkurssikustannuksien maksusta. Julkisselvityksessä, jos velallisella yrityksellä ei ole varoja maksaa velkojilleen voidaan konkurssin selvittämiseksi ottaa käyttöön valtion varoja velkojille maksamiseen. Tavallisen konkurssimenettelyn jatkuessa pesänhoitaja ilmoittaa velkojille päivämäärän, johon mennessä velkojien pitää ilmoittaa kaikki saatavansa, jotta heille voidaan varoja jakaa konkurssipesästä. Pesänhoitaja voi myös omasta aloitteestaan esimerkiksi kirjanpidossa huomaamalleen velkojataholle, ottaa ylös heidän saataviaan ja

ilmoittaa tästä velkojalle. Vastaanotettuaan tiedon velkojien saatavista pesänhoitaja laatii jakoluetteloehdotuksen, josta näkyvät velkojille määrätyt jako-osuudet. Ehdotus toimitetaan käräjäoikeudelle velkojien kommenteilla jako-osuuksien hyväksymisestä ja he päättävät ratkaisut mahdollisille riitautuneille jako-osuuksille sekä vahvistavat jakoluettelon. (Kivelä & Nordell 2007, 197-201; Konkurssilaki (120/2004).)

Konkurssimenettely päättyy pesänhoitajan laatimaan lopputilitykseen, jota ennen kaikki jakoluettelon jako-osuudet on maksettu velkojille. Lopputilitys pitää hyväksyttää vielä velkojainkokouksessa. Konkurssimenettelyn voi milloin tahansa lopettaa, jos velkoja ja velallinen sopivat keskenään. (Kivelä & Nordell 2007, 197-201; Konkurssilaki (120/2004).)

5.3 Sulautuminen

Sulautuminen on enemmän muutosta yrityksen hallinnollisessa päässä, mutta voi myös vaikuttaa muutoksena samoin kuin jakautuminen. Yhdistymisessä liiketoiminta sellaisena kuin se on ollut, loppuu ja sovitut yhteisfuusion säännöt astuvat voimaan. Yhdistyminen myös on vapaaehtoinen liiketoiminnanlopettamisen menetelmä. Pahimmassa tapauksessa yritystoston myötä ostaneen yrityksen agendana on ollut vain kitkeä kilpailijansa markkinoilta ja saada isompaa markkina-asemaa alallaan. Kun ostossa on vain kyse markkina-aseman kasvattamisesta, voi ostettu yritys näin sulautumisen myötä lakata olemasta.

Osakeyhtiölain (624/2006) 16:sta luku kertoo yhtiön tai yhtiöiden sulauttamisesta toisiinsa eli puhutaan sulautuvasta yhtiöstä ja vastaanottavasta yhtiöstä. Sulauttamisen toteutustapa riippuu siitä, onko kyseessä emo- ja tytäryhtiöiden yhdistyminen vai kokonaan toisistaan erillisistä yhtiöistä ja kuinka monta yritystä sulautuu yhdeksi. Absorptiosulautumisessa yksi tai useampi yhtiö sulautuu vastaanottavaan yritykseen. Kombinaatiosulautumisessa vähintään kaksi sulautuvaa yhtiötä sulautuu perustamalla yhdessä vastaanottavan yhtiön. Huomioitavaa on, että yhdistyminen mahdollista vain osakeyhtiöiden kesken eikä siis ole mahdollista yhdistää eri yritysmuodon yhtiötä osakeyhtiöön (Villa 2018, 367).

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten jäsenten on laadittava kirjallinen sulautussuunnitelma, joka päivätään ja allekirjoitetaan. Sulautumissuunnitelmassa pitää olla maininta ainakin seuraavista asioista:

- 1) Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden toiminimet, kotipaikka ja yritys- ja yhteisötunnukset.
- 2) Selvitys yhdistymisen syistä.
- 3) Ehdotus sulautumisessa vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä sulautumisen myötä uuden perustetun yhtiön ehdotus yhtiöjärjestyksestä ja kuinka toimielimet valitaan yritykseen.

- 4) Ehdotus sulautumisvastikkeista ja vastikkeen jakautumisesta, anto ajankohdasta sekä muista vastikkeeseen liittyvistä ehdoista.
- 5) Selvitys tai ehdotus sulautuvan yrityksen optio-oikeuden ja muun osakeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa.
- 6) Ehdotus uuden perustetun yrityksen osakepääomasta ja absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yrityksen mahdollisesta osakepääoman korotuksesta.
- 7) Selvitys sulautuvan yrityksen varoista, omasta pääomasta, veloista sekä niiden vaikutuksesta vastaanottavan yrityksen taseeseen ja kirjanpitoon.
- 8) Ehdotus yhtiön oikeuksista päättää muista kuin tavallisista liiketoiminnan järjestelyistä, jotka vaikuttavat niiden oman pääoman tai osakkeiden määrään.
- 9) Selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat vastustaa yhtiöiden sulautumista.
- 10) Selvitys sulautumiseen osallistuvien yritysten osakkeiden lukumäärästä.
- 11) Selvitys mahdollisista yritysikiinnityslainoista.
- 12) Selvitys tai ehdotus sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukselle, toimitusjohtajalle, hallintoneuvostolle, tilintarkastajalle ja sulautussuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle mahdollisesti annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista.
- 13) Ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiajankohdasta ja vielä lopuksi ehdotus muista mahdollisista sulautumisen liittyvistä ehdoista

Sulautumissuunnitelman valmistuttua yksi tai useampi hallituksen valitsema tilintarkastaja antaa suunnitelmasta lausuntonsa sulautumiseen osallistuville yrityksille. Lausunnon sisältö koostuu arviosta, onko suunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot, joiden mukaan vastike määrätään ja jaetaan. Vastaanottavalle yritykselle pitää antaa lisäksi lausunto siitä, että onko sulautuminen velkojen maksun kannalta tehty oikein ja hyväksyttävästi. (OYL 16 luku (624/2006).)

Yritysten sulautumisesta kuulutetaan velkojille ja rekisteröidään sulautumissuunnitelma, kun kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkaat ovat hyväksyneet suunnitelman. Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä kuukauden sisällä suunnitelman allekirjoituksesta. Saadessaan suunnitelman rekisteröitäväksi rekisteriviranomainen kuuluttaa sulautumisesta mahdollisille

velkojille. Rekisteriviranomaisen on myös julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolmea kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä kuulutus. Velkojilla on suunnitelman rekisteröinnin jälkeen neljä kuukautta aikaa kirjallisesti vastustaa sulautumista. (OYL 16 luku (624/2006).)

Suunnitelman rekisteröinnin jälkeen lopullisesta sulautumisesta päättää sulautuvassa yhtiössä yhtiökokous, mutta jos on kyseessä tytäryhtiösulautuminen päättää sulautumisesta hallitus. Vastaanottavassa yrityksessä sulautumisesta päättää hallitus. Poikkeuksena on, jos vastaanottavalla yrityksellä ei ole sulautuvan yrityksen osakekannasta enemmistöä voivat osakkeenomistajat vaatia päätöksen hyväksyntää yhtiökokouksella. Sulautumisesta päättävä kokous on pidettävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä, muuten sulautuminen raukeaa. Ennen päättävää kokousta on sulautumisen kannalta tärkeiden asiakirjojen oltava näytillä kuukauden ajan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden pääkonttoreilla tai internetsivuilla. Osakkeenomistajien pitää saada nähdä sulautumissuunnitelma sekä kaikkien osallistuvien tahojen tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset kolmen tilikauden ajalta. Lisäksi kaikki viimeisen tilikauden jälkeen tehdyt varojen jako päätökset ja osavuosikatsaukset. (OYL 16 luku (624/2006).)

Lopullinen sulautumisen täytäntöönpano pitää ilmoittaa rekisteriviranomaiselle kuuden kuukauden sisällä sulautumispäätöksestä. Viimeisessä kokouksessa käydään läpi kaikki mahdollinen osakkaiden lunastusoikeuksista, sulautumisen päätöksistä, tilintarkastajan todisteluista ja osallistuvien yhtiöiden hallitusten jäsenten sekä toimitusjohtajan vakuuttelut siitä, että sääntöjä on noudatettu. Nämä kaikki tiedot on liitettävä myös sulautumisilmoituksen liitteeksi. Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä sulautuminen, jos velkojilla ei ole mitään vasteita puoltaa päätöstä. (OYL 16 luku (624/2006).)

5.4 Jakautuminen

Yrityksen jakautumisessa ja sulautumisessa yrityksen osakekanta siirtyy suurimmalta osin toisen yrityksen haltuun, jolloin kyseinen yritys lakkaa olemasta entisellään. Menetelmänä jakautuminen tai sulautuminen on vapaaehtoinen ja riippuen tilanteesta on ostettavalla yrityksellä suunta rahallisesti ollut huono tai toisaalta luonnut huomattavaa uhkaa ostajayritykselle, joka tarjoaa porkkanaa osakeyhtiön omistajille.

Osakeyhtiölain (624/2006) 17:sta luku määrittelee jakautumisen niin, että jakautuvan yhtiön varat ja velat joko kokonaan tai osittain jakautuvat yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuvan osakeyhtiön osakkaat saavat jakautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jakautumisvastike voi olla myös rahaa tai muuta omaisuutta. Jakautumisen toteuttamistapoja on kaksi. Ensimmäinen tapa on, että jakautuvan yhtiön kaikki varallisuus ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu eli kyseessä on kokonaisjakautuminen. Toinen tapa on, että osa jakautuvasta yhtiöstä siirtyy

yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle eli kyseessä on silloin osittaisjakautuminen. Vastaanottava yhtiö on voitu perustaa jakautumisen yhteydessä tai voi olla jo toiminnassa ollut yritys. (OYL 17 luku (624/2006).)

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on laadittava kirjallinen, päivätty ja allekirjoitettu jakautumissuunnitelma. Jakautumissuunnitelmassa pitää mainita lähestulkoon samat asiat kuin sulautumissuunnitelmassa. Muutkin jakautumista koskevat säädökset ovat sisällöltään samalaisia sulautumista koskevien säädösten kanssa, joten toiston sijasta kannattaa katsoa edellisestä kappaleesta sulautumisesta ja vaihtaa sulautumissana jakautumiseen. (OYL 17 luku (624/2006).)

Vastaanottavan yhtiön perustamisen esimerkkinä voi pitää esimerkiksi suomalaisia yhtiöitä Kone Oyj:tä ja Konecranes Oyj:tä. Konecranes Oyj sai alkunsa vuonna 1933, kun silloinen Kone Oy alkoi valmistamaan nostolaitteita. 90-luvun alussa Kone Oy listautui pörssiin ja päätti samoihin aikoihin karsia toimintaansa ja nostolaitteiden valmistus kuului karsittavissa oleviin toimintoihin. Nostolaitteiden valmistus toiminta ostettiin ja näin syntyi kokonaan uusi yritys KCI Konecranes Oy, joka myös listautui pörssiyhtiöksi ja toimii nyt nimellä KCI Konecranes Oyj. (Konecranes 2019.)

5.5 Selvitysmenettely

Selvitystila on lopettamismenetelmissä se tuntemattomin menetelmä, koska kannattava liike-toiminta usein pidetään elossa, kunnes huomataan, että toiminta muuttuu kannattamattomaksi. Selvitystilaan ajettaessa yritykselle kertyy vielä kustannuksia asian selvittämisestä. Selvitystilaa voivat hakea yritykset, joilla on vielä pääomaa, mutta muista syistä eivät enää halua jatkaa toimintaansa. Vaikka usein selvitystilaan hakeutuminen on vapaaehtoista, voidaan siihen tiettyjen kriteerien perusteella määrätä.

Osakeyhtiölain (624/2006) 20:n luvun mukaan selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuuden selvittäminen, omaisuuden muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen ja ylijäämän jakaminen omistajille ja muille tahoille, jos niin yhtiöjärjestys määrää. Selvitystila alkaa, kun päätös selvitysmenettelystä on tehty tai yhtiökokouksessa määrättyä myöhempänä ajanjaksona. Päätöksen tehtyään selvitystilasta yhtiökokouksessa pitää valita yksi tai useampi selvitysmies yrityksen johtoon eli selvitysmies tai miehet korvaavat selvitystilan aikana hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan. Selvitysmiesten tehtävä on hoitaa tästä edespäin yrityksen asioita ja ilmoittaa päätös yrityksen rekisteröimisestä selvitystilaan ja keitä on valittu selvitysmiehiksi. Selvitysmiesten tehtävä mahdollisimman nopeasti selvitys yrityksen varallisuuden tilasta, joka määrittää onko yrityksellä varaa aloittaa selvitysmenettely ja voidaan maksaa saatavia velkojille. (OYL 20 luku (624/2006).)

Selvitystilassa olevan yrityksen liiketoimintaa saadaan jatkaa vain siinä määrin, kuin tarkoituksen mukainen selvitys sitä vaatii ja selvitysmiesten toimintakausi on määritelty myös toislaiseksi jatkuvaksi eli, kunnes selvitystila on ajettu läpi. Selvitysmiesten on tarvittaessa laadittava tilinpäätös siltä osin kuin selvitysmenettely on astunut voimaan ja edellinen tilinpäätös on laadittu. Tilintarkastusvelvollisilla yrityksillä pitää olla myös tilintarkastajan lausunnot jokaisesta selvitystilan aikana tehtävästä tilintarkastamisesta. Selvitysmenettelyssä pitää myös muiden yhtiön purkamiskeinojen tapaan ilmoittaa haaste velkojille, jonka selvitysmies ilmoittaa eteenpäin rekisteriviranomaiselle julkaistavaksi viralliseen lehteen. Velkojien ilmoitettua määräaikaan mennessä saataviensa määrän selvitysmiehien on jaettava yrityksen omaisuutta velkojille ja jos velka on riittävä tai muista syistä velkaa ei voida maksaa niin tarpeelliset varat on pantava erilleen jaettavasta jäännöksestä. (OYL 20 luku (624/2006).)

Suoritettuaan tehtävänsä selvitysmiesten tulee viipymättä laatia kertomus koko selvitysmenettelystä. Kertomukseen tulee sisältää selostus yhtiön omaisuuden jaosta ja kertomukseen on liitettävä kaikki tilinpäätökset, toimintakertomukset ja mahdolliset tilintarkastuskertomukset selvitysmenettelyn ajalta. Kertomuksen laadittuaan on selvitysmiesten kutsuttava koolle yhtiökokous, johon pitää kutsua kaikki yhtiön osakkeenomistajat tarkistamaan lopputilitystä. Yhtiö katsotaan puretuksi, kun selvitysmiehet ovat esittäneet lopputilityksen yhtiökokouksessa ja lopputilitys on ilmoitettu rekisteröitäväksi rekisteriviranomaiselle. (OYL 20 luku (624/2006).)

5.5.1 Vapaaehtoinen

Vapaaehtoinen selvitystila on yrityksen kokonaan hallinnoima tilanne. Yhtiökokous päättää yhtiön asettamisesta selvitystilaan. Kokouskutsu yhtiökokoukseen, joka päättää selvitystilaan asettamisesta pitää toimittaa jokaiselle yrityksen tiedossa olevalle osakkeenomistajalle sekä mahdollisille yhtiöjärjestyksen määrittämille tahoille. Kutsu on lähetettävä aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta, ellei yhtiöjärjestyksessä mainita pidempää aikaa. Julkisessa osakeyhtiössä kokouskutsu pitää toimittaa aikaisintaan kolmea kuukautta ennen yhtiökokousta. (OYL 20 luku (624/2006).)

5.5.2 Määrätty

Määrättyssä eli pakotetussa selvitystilassa yrityksellä ei ole kaikki osakeyhtiölain määräämät toiminnalliset kohdat kunnossa. Rekisteriviranomaisen tulee määrätä yhtiö selvitystilaan, jos yhtiöllä ei ole rekisterissä ilmoitettu toimintakelpoista hallitusta tai edustajaa. Muita syitä määrättyyn selvitystilaan voi olla, ettei yhtiö rekisteriviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole ilmoittanut tilinpäätösasiakirjojaan rekisteröitäväksi vuoden kuluessa tilikauden päätöksestä tai yhtiö on asetettu konkurssiin. (OYL 20 luku (624/2006).)

Rekisteriviranomaisen on lähetettävä yritykselle korjauskehotus koskien rekisterissä olevia puutteellisia tietoja. Jos puutteita ei korjata, rekisteriviranomainen laatii puutteista kirjallisen korjauskehotuksen, joka julkaistaan virallisessa lehdessä ilmoittaen asiasta näin myös yrityksen mahdollisille velkojille ja muille tahoille. Kirjallisessa korjauskehotuksessa on määrätty päivämäärä, jolloin vaaditut korjaukset pitävät olla rekisterissä ja velkojien odotetaan ilmoittaneen saatavistaan. Jos tätä ei tapahdu, rekisteriviranomainen voi asian ratkaista itse määräämällä yrityksen joko selvitystilaan tai rekisteristä poistettavaksi. (OYL 20 luku (426/2006)).

5.6 Rekisteristä poistaminen

Yksinkertaisimmillaan yritykset voivat vain jäädä olemaan ilman minkäänlaista toimintaa, kunnes yrityksen varallisuus on laskenut niin etteivät varat riitä selvitystilamenettelyyn. Yritys voidaan myös poistaa rekisteriviranomaisen toimesta rekisteristä, jos yritys on laiminlyönyt ilmoitusvelvollisuuksiaan yrityksen tilinpäätöstietojen suhteen. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä ilmoitetaan kyseiselle yritykselle ja samalla ilmoituksessa kehoitetaan tiettyyn määräaikaan mennessä tekemään vaaditut toimenpiteet, muuten yritys poistetaan rekisteristä. Rekisteriviranomaisen on myös poistettava yritys rekisteristä, jos yhtiön varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei ole tietoa eivätkä omistajat, velkojat tai muut tahot ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelystä koituvia kuluja (OYL 20 luku (426/2006)). Menetelmä on usein vapaaehtoinen ja monen pk-yritysten kohtalo, jos yhtiöllä ei ole velkoja eikä pääomaa.

Patentti- ja rekisterihallitus poistaa omatoimisesti yrityksiä rekistereistään saadakseen vapautettua yhtiöiden toiminimiä uusiokäyttöön, jolloin rekisteristä poistetun yrityksen on haettava uudestaan yritystoimintaansa takaisin perustamisilmoituksella, jos haluavat jatkaa yritystoimintaansa. Poistoja tehdään toiminimien vapauttamisen lisäksi siksi, koska osa yrityksistä on lopettanut yritystoimintansa ja jättänyt ilmoittamatta siitä rekisteriviranomaisille tai tilanteissa, joissa yritys on vielä olemassa, mutta yrityksen edustajat ovat laiminlyöneet ilmoitusvelvollisuuksiaan. Osakeyhtiölaissa ei ole erikseen säännöksiä rekisteriin palauttamisesta. (Mähönen, Sailakivi & Villa 2007, 298-300.)

Rekisteristä poistetun, mutta selvittämättömän osakeyhtiön varoja ei saa jakaa osakkeenomistajille tai muille jako-osuuteen oikeutetuille tahoille. Rekisteristä poistetun yhtiön on hauduttava selvitystilaan, jotta yritykselle jäänyttä varallisuutta saisi jakaa. Jos yrityksen varallisuus jää alle 8 000 euron rekisteristä poiston jälkeen, omistajat voivat jakaa jako-osuuden viiden vuoden jälkeen poistosta. Poikkeuksena kuitenkin nosto-oikeuteen on tilanne, jos yrityksellä on velkojia niin silloin myös on haettava yritys selvitystilamenettelyyn. (OYL 20 luku (624/2006).)

Rekisteristä poistettu yritys on poistosta huolimatta oikeuskelpoinen, mutta ei oikeustoimikelpoinen. Yhtiön edustajat saavat toimia yrityksen puolesta välttämättömissä yhtiön varallisuuden kannalta oikeutetuissa tehtävissä, kuten pitää omaisuuden arvoa yllä ja maksaakseen mahdollisia velkoja velkojille, mutta uutta omaisuutta yritys rekisterinpoiston jälkeen ei saa hankkia. (OYL 20 luku (624/2006); Mähönen, Sailakivi & Villa 2007, 298-300.)

	Sukupolvenvaihdos	Yrityssaneeraus	Konkurssi	Jakautuminen	Sulautuminen	Selvitysmenettely	Rekisteristä poisto
Yhtiön tilanne	Etsitään jatkajaa	Uhkaa maksukyvyttömyys tai on jo maksukyvytön	Velkaa on enemmän kuin pääomaa	Haluetaan päästä osasta yritystoiminnasta eroon	Myydään yhtiö tai yhdistytään	Haluetaan lopettaa yritys, jolla pääomaa	Ei toimintaa, ei varallisuutta. Laiminlyöntejä ilmoituksissa
Kuka voi hakea	Yhtiö, myyjä ja osataja	Velallinen, velkojat tai molemmat yhdessä	Velallinen, velkojat, molemmat yhdessä tai määräys	Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt	Sulautumiseen osallistuvat yhtiöt	Selvitystilaan hakeutuva yhtiö tai määräys	Asianosaiset tahot ja määräyksellä rekisteriviranomainen
Hakemuksen hinta	Riippuu tarvittavista toimenpiteistä	Hakemusmaksu, 300 euroa ja jos päätetään aloittaa yrityssaneeraus, maksu	Yhtiön varallisuuden mukaan	Hakemukset ainoastaan paperilomakkeella (ks. PRH:n)	Hakemukset voi tehdä sähköisesti tai paperilla (ks. PRH:n)	Hakemukset ainoastaan paperilomakkeella Määrätty käsittely	Hakemukset ainoastaan paperilomakkeella Määrätty käsittely

		on 1000 euroa		käsitte-lymak-sut)	käsitte-lymak-sut)	210 euroa	210 euroa
Käsitte-lyn kesto	Kannattaa varata useita vuosia	Kestää useita vuosia	Tapauskohtainen (2-5vuotta)	Lyhyim-millään noin neljä kuu-kautta	Lyhyim-millään noin neljä kuu-kautta	Vähin-tään viisi kuu-kautta	Tapauskohtai-nen
Oleennai-simmat hyö-dyt/mah-dollisuu-det	Voidaan käyttää pie-nempiä kauppahin-toja sekä lahjoituksia	Yritys-toimin-taa voi-daan jatkaa veloista huoli-matta	Saadaan velkai-nen yri-tys pur-kautu-maan	Saadaan liiketoi-mintaa keski-tettyä	Saadaan liiketoi-mintaan isompaa volyy-miä	Yrityk-sen lii-ketoi-minnan hallittu alasajo	Kustan-nuksil-taan vä-häisin
Oleennai-simmat hai-tat/riskit	Huojennus-säädösten toteutum-atomus tai vähäinen suunnittelu. Verotus yri-tyksen osa-kekannan mukaan	Sanee-raus on aloitettu liian myöhään	Konkurs-sin jäl-keinen liiketoi-minta uudella yrityk-sellä	Jakautu-misen myötä kannat-tavan liiketoi-minnan häviämi-nen	Sulautu-misen myötä yrityk-sen toi-minnan muutok-set	Yrityk-sen va-rallisuu-den käyttö kustan-nuksiin	Rekiste-riviran-omaisen toimesta pois-tettu toimiva yritys
Päätök-senteko	Yhtiöko-kouksen määrä-enemmistö	Lopulli-nen pää-tösvalta tuomio-istui-mella	Lopulli-nen pää-tösvalta tuomio-istui-mella	Yhtiöko-kous tai hallitus	Yhtiöko-kous tai hallitus	Selvitys-mies tai rekiste-riviran-omainen	Rekiste-riviran-omainen

Voitonjako/verotus	Osake/osuuden luovutusvoitosta 30% tai 34%, vähennettävä hankintameno-olettama 40% tai 20% sekä mahdollisuus verovapautteen. Myyjäosa-puolen verotus on pääoma- ja ansiotuloa	Sanee- rausvel- kaa ovat ne ve- rot, jotka en- nen ha- kemuk- sen voi- maan as- tumista tulleet. Jälkeen tulleet ovat ul- kopuo- lista vel- kaa	Kon- kurssi ei muuta yhtiön verovel- volli- suutta.	Verovel- vollisuu- det jat- kuvat jakautu- neessa yhtiössä jaon tehnei- den yri- tysten kesken	Menot vähennetään vastaan- ottavan yhtiön verotuk- sessa sa- malla tavalla kuin ne olisi vä- hen- netty sulautu- van yh- tiön ve- rotuk- sessa	Luovu- tushin- nat kat- sotaan yrityk- sen tu- lonläh- teiden arvosta ja vero- tuksessa voidaan vähenn- tää kaikki oleelli- set han- kinta- menot	Rekiste- ristä poistet- tua yri- tystä pi- tää ha- kea sel- vitysmen- nette- lyyn va- ralli- suutta jakaessa
Vastuu veloista	Yhtiön velat siirtyvät vaihdoksen mukana	Velalli- sella	Velalli- sella, ta- pauskoh- taisesti velkojilla tai valti- olla	Kohden- netusti jakautu- misessa mukana olleille	Vastuu veloista siirtyy vastaan- ot- valle yh- tiölle	Selvitys- menet- telyn alaisella yrityk- sellä	Rekiste- ristä poiste- tulla yri- tyksellä
Muuta	Koskee perhepiiriä ja lähisukulaisia	Rauhoi- tustilan aikana ei maksuja	Velalli- nen ja velkoja voivat sopia	Vapaa- ehtoi- nen	Vapaa- ehtoi- nen	Vapaa- ehtoi- nen, voidaan myös määrätä	Jako-oi- keus alle 8 000 euron pää- omalle

Taulukko 3: Yhtiön muutosten & lopettamisen vertailu

6 Menetelmä; Selvitystila (Case)

Tästä kappaleesta eteenpäin tutkimme liiketoiminnan lopettamista case-osakeyhtiön näkökulmasta, jonka lopettamismenetelmäksi valittiin selvitystilamenettely. Menettely ei kuitenkaan mennyt ihan suunnitelmien mukaisesti. Yrityksen tilanne toimii myös opettavana esimerkkinä siitä, mitä kaikkea muuta suunnittelematonta voi tapahtua, kun aloittaa yritystoiminnan. Pitää kuitenkin muistaa, että kyseessä on vain yhden osakeyhtiön tapaus ja seuraavat tiedot käsittelevät vain kyseisen yrityksen selvitystilaa.

6.1 Lähtökohdat (Yhtiö)

Tutkittavana on osakeyhtiö, joka on perustettu vuonna 2010. Yhtiössä työntekijöitä toimi 1-5 henkilöä vuosina 2010-2013, kunnes toiminta loppui osakkeenomistajien päätöksestä. Kyseessä on teollisuusalan pk-yritys. Liikeidea yrityksellä oli tiedossa paljon ennen perustamis- sopimuksen laadintaa ja omaa pääomaa oli tarpeeksi yhtiön perustamiseen. Yritysmuodoksi valittiin osakeyhtiö, koska haluttiin minimoida henkilökohtainen vastuun yrityksen rahallisista asioista, jos velkaantumista olisi syntynyt. Osakepääoman määräksi päätettiin laittaa perustamisaikaisen osakeyhtiölain mukainen minimi määrä eli 2 500 euroa. Perustajajäsenten päätös oli, että osakkeenomistajia olisi vain kaksi ja osakkeiden määrä jaettaisiin omistajille samantyyppisillä prosentuaalisilla osuuksilla eli 50 prosenttia yrityksen osakkeista molemmille.

Osakeyhtiön liiketoiminta lähti hyvin liikkeelle ja toiminta oli kannattavaa. Lopulta yhtiö kuitenkin ajautui erinäisistä syistä tilanteeseen, jossa ainoana ratkaisuna nähtiin yhteisen liiketoiminnan lopettaminen.

6.2 Menetelmän valinnan perustelut

Eri lopettamisenvaihtoehtoja käytiin läpi, mutta kumpikaan osakkaista ei halunnut ostaa toista osakasta ulos yrityksestä ja yhtiön myyminen ulkopuolisille tahoille olisi ollut hankalaa toimialan pienuuden takia eli ostajaehdokkaita ei monia ollut. Yhtiöllä ei ollut velkojia ja ainoat kustannukset, jotka yhä liikkuvat, ovat pankin tilinkäsittelymaksut. Yhtiöllä oli ja on edelleen varallisuutta ja, koska tarvittavat kustannukset silloin olisi voitu maksaa, niin todennäköisintä oli hakea yhtiötä selvitystilaan. Selvitysmenettely yhtiön lopettamismenetelmänä oli lopulta osakkeenomistajien yhteinen päätös, koska muita molempia tyydyttäviä päätöksiä ei ollut.

6.3 Käytännön toteutus ja vaiheet

Yhtiön osakkaat pitivät yhtiökokouksen ja päättivät purkaa yhtiön selvitysmenettelyn avulla. Asia kirjattiin ja allekirjoitettiin pöytäkirjaan ja asian eteenpäin viemisestä sovittiin niin, että toinen osakkaista etsii yritykselle sopivan selvitysmiehen jatkamaan selvitystilaa. Selvitysmies löytyi ja asiaa käsiteltiin eteenpäin toimittamalla kaikki yrityksen toiminnanaikaiset kirjanpitemateriaalit selvitysmiehelle. Seuraava vaihe olisi ollut se, että selvitysmies olisi ilmoittanut

selvitysmenettelyn aloituksesta rekisteriviranomaiselle sekä hakenut kuulutusta selvitystilasta mahdollisille velkojille viralliseen lehteen ja tehnyt yrityksen tilinpäätöksen siltä ajalta kuin edellinen tilinpäätös oli hyväksytty ja rekisteröity. Hänen olisi pitänyt myös laatia selvitys yrityksen varallisuudesta ja sen pohjalta laatia ehdotus yrityksen omaisuuden jaosta. Selvityksen jälkeen valittu selvitysmies olisi kutsunut osakkeenomistajat yhtiökokoukseen päättämään selvitysmenettelyn lopettamisesta ja yhtiön purkautumisesta. Lopullinen vaihe olisi ollut omaisuudenjako ja ilmoitus rekisteriviranomaiselle yrityksen päätöksestä.

Näin asian olisi siis pitänyt mennä, jos se olisi mennyt lain mukaisesti. Todellinen tilanne yhtiöllä oli kuitenkin toisenlainen. Selvitysmiehen löydyttyä ja materiaalien toimittamisen jälkeen yhteys selvitysmieheen katkesi. Asian käsittely jäi siten paikalleen ja yritys jatkoi olemistaan kaikissa rekistereissä, kunnes toinen osakkeenomistaja ilmoitti rekisteriviranomaisille omatoimisesti, ettei yrityksellä ollut liiketoimintaa. Ilmoitus liiketoiminnan lopettamisesta ei kuitenkaan ole sama asia, kuin yrityksen lopettaminen. Liiketoiminnan lopettaneen yrityksen kohdalla voidaan milloin tahansa päättää, että halutaankin jatkaa liiketoimintaa ja haetaan muutosta yhtiön rekisteritietoihin.

7 Case-yrityksen määrätty selvitysmenettely

Case-yritys on edelleen rekisteröity yritys, jolla ei vain ole tällä hetkellä liiketoimintaa. Toinen osakkeenomistaja erosi hallituksesta yhtiön yrittäessä ajaa ensimmäistä selvitysmenettelyä läpi ja on tällä hetkellä vain osakkeenomistaja eikä ole muuten yritystoiminnassa mukana. Toinen osakkaista on merkittynä rekistereihin hallituksen varajäsenenä, koska hallituksen muutoksista ei pidetty kokousta, kun toinen osakkeenomistaja erosi tehtävistään hallituksessa. Tilanne oli kovin monimutkainen, mutta kyseiselle osakeyhtiölle etsittiin edelleen keinoja hakea yhtiötä selvitystilaan ja ainoana ratkaisuna nähtiin enää hakea rekisteriviranomaisen määräämää selvitystilamenettelyä.

7.1 Käsittely

Varajäseneksi yhtiöön jäänyt osakkeenomistaja haki hakemuksella Patentti- ja rekisterihallitukselta määräystä selvitystilaan. Hakemuksen voi tehdä hallitus, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, osakkeenomistaja, velkoja tai muu asianosainen. Hakemus on vapaa- muotoinen ja siinä tulee käydä ilmi hakijan yhteystiedot, ilmoitus halukkuudesta määrätä yhtiö selvitystilaan tai poistaa rekisteristä ja perustella pyynnölle syyt. Hakemuksen käsittely maksaa nykyisin 210 euroa ja maksu pitää suorittaa ennen hakemuksen jättämistä sekä lisätä maksukuitti hakemuksen liitteeksi. (Patentti- ja rekisterihallitus 1.2.2019.)

Hakemus otettiin vastaan PRH:ssa, mutta sieltä lähetettiin takaisin korjauskehotus, jossa kysyttiin, onko yrityksellä toimikelpoista hallitusta. Korjauskehotukseen vastattiin, että: ”Varajäsenenä oleva osakkeenomistaja ei halua jatkaa yrityksen hallituksessa tai edustaa yritystä”. Asia eteni sen verran eteenpäin korjauskehotuksen jälkeen, että rekisteriviranomainen teki

kuulutuksen määräämisestä selvitysmenettelyyn viralliseen lehteen, jonka jälkeen tuli uusi lisäselvityskysely. Nyt haluttiin tietää, onko yrityksellä itsellään nimetä joku henkilö selvitysmieheksi sekä taho, joka kustantaisi selvitysmenettelyn käsittelymaksut. Tähän lisäselvitykseen vastattiin, että: ”Yhtiöllä ei ole nimetä selvitysmenettelyyn selvitysmiestä ja OYL:n 20:9 pykälän perusteella rekisteriviranomaisen on se määrättävä yhtiölle, jollei sitä yrityksen puolelta nimetä”. Kustannuksista taas vastaus oli pohjautuen samaan pykälään, että: ”Omistajat eivät ota maksaakseen menettelyn kustannuksia ja jos yhtiön nykyiset varat eivät riitä käsittelykustannuksiin, niin silloin rekisteriviranomaisen on määrättävä yritys muuten poistettavaksi rekisteristä”.

Lisäselvitykseen vastaaminen viivästyí, kun asiaa piti tutkia tarkemmin. Pohdittiin mitä keinoja pystyttäisiin käyttämään ja pitääkö jonkun ottaa vastuu kustannuksista. Vastaus lähetettiin annetun aikamäärään sisällä, mutta vastaus saapui kuitenkin Patentti- ja rekisterihallitukselle liian myöhään ja asian käsittely raukesi eikä mitään muutoksia yrityksen rekistereihin sittenkään tehty.

7.2 Päätös jatkaa selvitystilaa

Case-yhtiön selvitystilaan määräämistä pitää yritykselle hakea uudestaan, jotta yritys vihdoin lakkaisi olemasta. Kaikki hakemukset ja maksut on osakkeenomistajan tehtävä uudelleen, jos haluaa saada asian uudestaan käsiteltäväksi. Mutta se on varmaa, että seuraavalla kerralla asiat menevät paremmin.

8 Johtopäätökset ja pohdinnat

Opinnäytetyön tavoitteena oli ensisijaisesti purkaa osakeyhtiö vapaaehtoisen selvitysmenettelyn kautta, käyttäen ensisijaisena lähteenä case-yrityksen yritysmuodon takia osakeyhtiölakia (624/2006). Tarkemmin osakeyhtiölain 20 lukua, jossa määrätään osakeyhtiön purkamisen eri keinoista. Samainen laki toimi myös lähteenä, kun tilanne yhtiössä muuttui ja vapaaehtoisen selvitysmenettelyn aloittamisessa ei edetty ja haettiin rekisteriviranomaisen määräystä selvitysmenettelyn aloittamiseen. Laissa on selkeästi selitetty mitä selvitysmenettelyssä pitää tehdä, mutta silti se tuntuu olevan siinä mukana oleville osapuolille hankalaa ja jota ei haluta tehdä. Onko tähän syynä se, että asiasta ei tiedetä tarpeeksi vai jaksamattomuus, ajanpuute tai raha?

Päätin, että opinnäytteen kannalta tärkeämpää on tietää, kuinka pitkä yrityksen elinkaari on ja mitä lopettamisen eri menetelmiä nähdään nykypäivänä. Yllättävää oli, että selvitysmenettelyjen määrä lähenteli tämän hetkisiä konkurssiin hakeutuneiden määrää. Suomessa on tehty tutkimuksia vähän siitä, kuinka moni yritys yritystoimintansa lopettaa, miksi lopettaa ja millä tavoin lopettaa. Yhtä valmista kyselytutkimusta käytin otantana vastaamaan tähän kysymykseen. Kiinnostavaa olisi tietää enemmän syitä sille, miksi yritystoiminta lopetetaan, jos yrityksellä on vielä pääomaa.

Huomasin kaksi mielenkiintoista uudistusta, jotka ovat tulleet rakentaessani opinnäytetyön viitekehystä. Näitä uudistuksia kannattaa mielestäni seurata lähitulevaisuudessa. Niistä haluaisin ensimmäisenä mainita uuden yritysmuodon, joka ei ole varsinaisesti luokiteltu edes oikeaksi yritysmuodoksi. Kyseessä on kevytyrittäjäyys, se ei ole ihan uusi asia, mutta varmasti kasvattaa suosiotaan tulevaisuudessa. Toinen uudistus astui voimaan 1.7.2019 ja on osakeyhtiölain kohta, joka määrittelee osakeyhtiön alkupääoman määrän. Muutoksessa poistettiin yksityisen osakeyhtiön kohdalta alkupääoman määrän minimi. Onko muutos hyvä vai huono asia, se selviää vasta, kun muutoksesta on kulunut enemmän aikaa.

Tästä opinnäytetyöstä hyötyvät tahot, jotka pohtivat yritystoiminnan aloittamista. Syvempää tietoa yritystoiminnasta löytyy niille, jotka ovat perustamassa osakeyhtiötä sekä jotka ovat jo miettimässä millä keinoin yritys voitaisiin lopettaa. Lopettamiskeinon päättämisessä voi myös auttaa laatimani taulukko. Taulukossa on tiivistettynä kaikkien eri keinojen keskeisimmät kohdat.

Lähteet

Painetut

Aaltonen, S., Blackburn, R., Heinonen, J. 2010. Exploring Entrepreneurial Exits: A Study of Individual Exit Experiences in Finland and the UK. In Smallbone, D., Leitão, V., Raposo, M. & Welter, F. (eds.) The Theory and Practice of Entrepreneurship. Frontiers in European Entrepreneurship Research. Cheltenham: Edward Elgar, p. 145-167.

Immonen, R. & Lindgren, J. 2013. Onnistunut sukupolvenvaihdos. 4. uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Kananen, J. 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kananen, J. 2019. Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Keitele, J. (toim.) 2008. Yrittäminen kannattaa aina! Helsinki: Books on demand GmbH.

Kivelä, H. & Nordell, R. 2007. Perehdy pykäliin. 11. uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Lakari, T. 2009. Yritystoiminnan lopettaminen ja sukupolvenvaihdos. 3. uudistettu painos. Helsinki: Verotieto Oy.

Meretniemi, I. & Ylönen, H. 2008. Yrityksen perustajan käsikirja. 1. painos. Helsinki: Otava.

Mähönen, J., Säiläkivi, A. & Villa, S. 2007. Osakeyhtiölaki pienyhtiöissä. Helsinki: WSOYpro.

Pönkä, V. 2017. Osakeyhtiöoikeuden oppikirja. Helsinki: Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta.

Suojanen, K., Lakari, T., Savolainen, M. & Sirainen, A. 2011. Yritysoikeus ja yritystoiminnan muutostilanteiden juridiikka. 6. päivitetty painos. Helsinki: KS-Kustannus.

Veronmaksajat. 2019. Yrityksen verotietopaketti. Helsinki: Verotieto Oy.

Viitala, R. & Jylhä, E. 2010. Liiketoimintaosaaminen. 1. -4. painos. Helsinki: Edita.

Villa, S. 2018. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 5. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Sähköiset

Aaltonen, T. 2016. Mitä markkinointi on? Osaava yrittäjä. Viitattu 16.7.2019.

<http://www.tieto.osaavayrittaja.fi/mitae-markkinointi-on>

Finlex. 2019. Kirjanpitolaki. 30.12.1997/1336. Viitattu 15.7.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>

Finlex. 2019. Konkurssilaki. 20.2.2004/120. Viitattu 6.8.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040120>

Finlex. 2019. Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta. 27.9.1919/122. Viitattu 12.3.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1919/19190122001>

Finlex. 2019. Liiketoimintakieltolaki. 13.12.1985/1059. Viitattu 6.8.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1985/19851059>

Finlex. 2019. Osakeyhtiölaki. 21.7.2006/624. Viitattu 21.3.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>

Finlex.2019. Työehtosopimuslaki. 4.6.1946/436. Viitattu 16.7.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1946/19460436>

Konecranes. 2019. History. Viitattu 30.7.2019. <https://www.konecranes.com/about/history>

Lindström, J. & Huhtala, L. 10.12.2019. Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 3 §:n ja liitteen muuttamisesta 1090/2018. Helsinki. Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista. 14.12.2017/938. Finlex. Viitattu 17.3.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181090>

Niinistö, S. & Häkkänen, A. 8.2.2019. Laki osakeyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta. 184/2019. Finlex. Viitattu 22.3.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190184>

Patentti- ja rekisterihallitus. 1.2.2019. Selvitystilaan määrääminen tai rekisteristä poistaminen. Viitattu 1.8.2019. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/pak-koselvitystila.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 8.3.2019. Kaupparekisterin käsittelymaksuhinnasto. Viitattu 17.3.2019. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/hinnasto/kasittelymaksut.html#perus>

Patentti- ja rekisterihallitus. 14.3.2019. Rekisteröidyt ja käsitellyt kaupparekisteriasiat. Viitattu 1.8.2019. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/rekist.html>

Sipilä, J. & Häkkänen, A. 22.11.2019. Hallituksen esitys eduskunnalle yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimuksen poistamista koskevaksi lainsäädännöksi. 238/2018. Eduskunta. Viitattu 22.3.2019. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_238+2018.aspx

Suomen virallinen tilasto (SVT): Aloittaneet ja lopettaneet yritykset (verkkojulkaisu). ISSN 1797-0660. 1. Vuosineljännes 2019. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 1.8.2019.

http://www.stat.fi/til/aly/2019/01/aly_2019_01_2019-07-25_tie_001_fi.html

Verohallinto. 2019. Tuloverotus - avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Viitattu 24.3.2019.

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/>

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä. 2019. Perustamisilmoitus. Patentti- ja rekisterihallitus ja Verohallinto. Viitattu 17.3.2019. <https://www.ytj.fi/index/ilmoittaminen/perustamisilmoitus.html>

Yrityksen perustaminen. 2019. Mitkä tekijät vaikuttavat yritysmuodon valintaan? Viitattu 23.3.2019. <https://yrityksen-perustaminen.net/yritysmuodot/>

Yrityksen perustaminen. 2019. Kevytyrittäjyys. Viitattu 13.4.2019. <https://yrityksen-perustaminen.net/kevytyrittajyyys/>

Julkaisemattomat

16.8.2019. Tilastotietoa. Kaupparekisterin tietopalvelut. Patentti ja rekisterihallitus. S-posti tietopalvelut@prh.fi. 19.8.2019.

Taulukot

Taulukko 1: SWOT -analyysi.....	11
Taulukko 2: Yritysmuotojen vertailu (Yrityksen perustaminen 2019)	18
Taulukko 3: Yhtiön muutosten & lopettamisen vertailu	36

Liitteet

Liite 1: Tilasto yrityksistä, jotka ovat 16.8.2019 saneeraus-, konkurssi tai selvitystilamenettelyssä	46
---	----

Liite 1: Tilasto yrityksistä, jotka ovat 16.8.2019 saneeraus-, konkurssi tai selvitystilamenettelyssä

(Kaupparekisterin tietopalvelut. 2019)

Saneerausmenettelyssä	Avoin yhtiö	4
Saneerausmenettelyssä	Kommandiittiyhtiö	18
Saneerausmenettelyssä	Osakeyhtiö	132
Saneerausmenettelyssä	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	33
		187
Konkurssissa	Aatteellinen yhdistys	3
Konkurssissa	Asunto-osakeyhtiö	5
Konkurssissa	Avoin yhtiö	86
Konkurssissa	Julkinen osakeyhtiö	4
Konkurssissa	Kommandiittiyhtiö	867
Konkurssissa	Osakeyhtiö	3575
Konkurssissa	Osuuskunta	13
Konkurssissa	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	468
		5021
Selvitystilassa	Asunto-osakeyhtiö	48
Selvitystilassa	Avoin yhtiö	4
Selvitystilassa	Julkinen osakeyhtiö	1
Selvitystilassa	Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö	1
Selvitystilassa	Kommandiittiyhtiö	17
Selvitystilassa	Osakeyhtiö	2574
Selvitystilassa	Osuuskunta	115
		2760
Selvitystilassa, Konkurssissa	Asunto-osakeyhtiö	1
Konkurssissa, Saneerausmenettelyssä	Kommandiittiyhtiö	2
Selvitystilassa, Konkurssissa	Kommandiittiyhtiö	1
Selvitystilassa, Konkurssissa	Osakeyhtiö	64
		68